

JULI

2013

jaargang 1

BUITENGELUK

het groeiende buitenbelevings boek

BUITENGELUK

het groeiende buitenbelevings boek

Door de bomen het bos niet meer kunnen zien, dit geldt tegenwoordig zeker voor het internet. Informatie vinden over planten, dieren, natuurgebieden en leuke plekjes in Nederland is bijna onmogelijk geworden, elke vereniging, stichting, provincie en dorp of stad heeft zo zijn eigen website. Het is behoorlijk versnipperd, in dit boek willen we u helpen bij het vinden van leuke buiten belevingen.

Buitengeluk is een groeiend buiten-belevings boek, met als doel u te informeren over het gene wat u buiten kunt tegenkomen. Leuke plekjes om te bezoeken, leuke buiten weetjes, hoe u tuinplanten moet onderhouden en waar ze kunnen worden toegepast. Informatie over de flora en fauna in Nederland. Elke maand staat er een nieuwe buitenactiviteiten-, moestuin- en tuinkalenders in. In de loop van het jaar breidt het boek zich steeds verder uit met nieuwe hoofdstukken, planten, dieren, enz.

4	Tuinkalender
5	Moestuinkalender
6 en 7	Nederland steeds schoner
vanaf 8	Dieren
24 t/m 27	Vleermuizen in de tuin
vanaf 28	Inheemse planten (wilde planten)
vanaf 34	Vaste planten
vanaf 40	Waterplanten
vanaf 46	Heesters
vanaf 56	Bomen
62 en 63	Zomereik
64 en 65	Savooiekool
vanaf 66	Leuke plekjes om te bezoeken
76 en 77	Buiten - dingentjes voor kinderen
78 en 79	Tuinbonnen
80	Onze gegevens

Eén van de inspiratiebronnen

*Planten die je tijdens
een wandeling kan
tegen komen*

Veel buitenplezier toegewenst,

Wander
De Groene Heren Tuinarchitectuur

Tuinkalender Juli / Augustus

Rozen bijmesten

Juli is de top maand voor de meeste rozen, het hoogtepunt van de eerste bloei valt in deze maand. Om de rozen te stimuleren tot een rijke, tweede bloeiperiode is het verstandig om uitgebloeide bloemen en de eerste bottels weg te knippen. Om de rozen goed in conditie te houden moet u nu een beetje bijmesten met speciale rozenmest. Dankzij de nieuwe voedselvoorraad kunnen er weer veel nieuwe bloemknoppen worden aangemaakt.

Lavendel plukken

Wanneer u lavendel wilt plukken, moet u dit aan het begin of einde van een mooie dag doen. De geur blijft op die momenten het best bewaard. Lavendel kunt u het beste oogsten als de bloemen nog net niet in bloei staan. Hang de bosjes op een droge plek te drogen.

Bloemen en nog eens bloemen

Eenjarigen in potten zoals geraniums, petunia's, afrikaantjes en begonia's zorgen voor een overvloedige bloemenweelde. Ze bloeien maar door – vooral als je ze een handje helpt. Knip of knijp bijvoorbeeld steeds de uitgebloeide bloemetjes weg; de plant zal zijn energie dan niet verspillen aan het vormen van zaden, en voortdurend nieuwe bloemen aanmaken. Bovendien zien de planten er veel frisser en fleuriger uit, zonder die uitgebloeide bloemen. Geef regelmatig water en af en toe wat (vloeibare) mest. Zo zullen de planten rijkelijk bloeien tot aan de herfst!

Het gazon

Strooi bij regenachtig of bewolkt weer wat gazonmest over het gazon. (in deze periode van het jaar kleine hoeveelheden). Maai het gazon een keer per week en zorg er voor dat het gazon niet te droog wordt. Maai het echter niet te kort, wanneer u het gras te kort maait haalt u de kracht uit het gras en is de kans op mosvorming groter. Ook is er de kans op verbranding en kunnen er gele plekken ontstaan. Het besproeien van het gazon moet u bij voorkeur eens per week een paar uur achter elkaar doen in plaats van elke dag een paar minuten. Op deze manier kan het water lekker diep de bodem binnendringen.

Onkruid

Verwijder het onkruid uit de tuin. Als u in deze maand het onkruid nog even goed aanpakt zit het onkruid gebeuren er voor dit jaar weer bijna op. De aankomende maanden is de ontwikkeling van nieuw onkruid bijna nihil.

Groenblijvende planten en hagen

Groenblijvende planten en hagen niet bij zonnig weer snoeien. De kans is groot dat de topjes en de beschadigde bladeren gaan indrogen, de hele zomer zien de planten er treurig uit.

Druiven krenten

Nieuwe uitlopers van de druif kun je tot het vierde blad terugsnijden. Om grote druiven te krijgen, laat u één trosje per takje zitten en verwijder de kleinste druiven. Denk eraan om overbodige druiven scheuten weg te halen. Anders krijg je verschroepelde en bruine druiven.

Moestuinkalender Juli/Augustus

Groenten en fruit steeds vaker zonder gif. Steeds meer groenten en fruit in de supermarkt zijn zonder landbouwgif. Dat blijkt uit de jaarlijkse gifmeter van Milieudefensie en foodwatch.

De metingen tonen aan dat veel telers groenten en fruit helemaal schoon in de winkel weten te krijgen. Groenten en fruit uit Nederland is relatief schoon. De producten in de supermarkt waar het vaakst gif op wordt aangetroffen komen van buiten Europa.

Bloemkool het schoonst Van de groenten was bloemkool het schoonste product. Op 96 procent werd geen resten landbouwgif gevonden. De nummers 2 en 3, ui en courgette, bestaan voor zo'n 80 procent uit producten zonder resten gif. Sperzieboon en komkommer scoorden het slechtst.

Fruit minder gifvrij dan groenten Het percentage gifvrij fruit is gemiddeld genomen wel een flink stuk lager dan bij groenten. De meest vervuilde fruitproducten waren mango, mandarijn en aardbei.

Van het fruit waren kiwi en pruim de schoonste producten in de schappen. Beide scoorden ongeveer gelijk met 40 procent zonder gif en 60 procent met gif onder de wettelijke norm. Daarnaast waren ook peer, banaan, appel en druif zonder wetovertredingen en gezondheidsrisico's.

Bron: gezondheidsnet

Er komt nu ruimte vrij.

Nu is het de tijd om bijvoorbeeld, Andijvie, Bieten, Chinese kool, Groenlof, Komkommer, Koolrabi, Paksoi, Postelein, Radijs, Rucola, Sla, Spercibonen, Spinazie of zomerruïen te zaaien

Water

Water geven en nogeens water geven, In juni kan het behoorlijk droog worden, Let goed op, dat er niets gaat verdrogen.

Meeldauw

Valse meeldauw kan in de drogere perioden gevaarlijk zijn voor courgettes, komkommers, erwten, pompoenen en koolrapen. Vochtig blijvende grond kan de schade beperken, geef daarom zorgvuldig water.

Zomersnoei appels en peren

Rechtopgaande takken hebben de meeste groei-kracht. Zware takken in de top van de boom wegsnoeien om de belichting te verbeteren. Een boom die te snel groeit kunt u daarom het best snoeien en uitblijgen zodat de takken horizontaal komen te staan. Als u in de zomer gaat snoeien remt dit de groei in de boom en is doelmatiger.

Herfstprei aanaarden, Winterprei planten, Buiten tomaten toppen.

Bescherm vruchten tegen vogels, doe dit niet door netten of kooien van gaas, maar maak van landbouw plastic of vijverfolie kraaien na, dit is voldoende afschrikwekkend voor de meeste vogels. Het ophangen van lampionnen of zilverfolie is ook een optie.

Groenbemesting verbetert de grondkwaliteit en voorkomt onkruidgroei. Denk hierbij aan rode klaver, luzerne en eenjarige lupine. Spit ze in het najaar door de grond.

Maak de opslagplaats voor fruit schoon, controleer of deze droog en luchtig zijn en bestand tegen ongedierte.

Mulch de planten bij droogte zodat de grond vochtig blijft. voordat u gaat mulchen moet u de grond eerst goed nat maken.

Schoffel of wied regelmatig om onkruidgroei tegen te gaan

Buig bloemkoolbladeren over de bloemkool om ze tegen de zon en verkleuring te beschermen

Oogst komkommers en peulen regelmatig om de maak van nieuwe vruchten te bevorderen

Vermeerder bramen door lange scheuten tegen de grond te pinnen. Bind de top aan een klein stokje vast.

Dijs Bedankt.

Juli 2013.

Dijs op zijn fiets in de weer,
om het zwerfafval op de
dijk tussen Wageningen en
Rhenen weg te halen.

SUPER!

Wilt u ook actief aan de
gang met het verwijderen
van zwerfafval.

Pas dan wel goed op!

Het afval kan helaas ook uit
scherpe, maar ook giftige
dingen bestaan. Dus vooral
oplettend met kinderen.

Nederland steeds schoner

Het doel van NederlandSchoon is een zichtbaar en merkbaar schoner Nederland. Daar werken we aan door concrete activiteiten, gedragsverandering-campagnes, gericht onderzoek en advies aan en ondersteuning van scholen, bedrijven en gemeenten.

www.nederlandschoon.nl

Hoe lang blijft zwerfafval liggen?

Appelklokhuis ongeveer 14 dagen. Bananenschil of sinaasappelschil 1 tot 3 jaar, afhankelijk van het weer.

Blikjes van frisdrank een blikje is gemaakt uit 2 materialen: aluminium en staal. Het deksel is gemaakt van aluminium en dat vergaat nooit. De rest van het blikje is gemaakt van staal en doet er 50 jaar over voordat het uiteen valt.

Kauwgom 20 tot 25 jaar.

Kranten van een paar dagen tot een half jaar.

Petfles van polyester (bv frisdrankflesjes) in de schaduw 10 jaar, in de zon 5 jaar.

Sigarettenpeuken ongeveer 2 jaar.

Het konikpaard

De levendbarende hagedis (Zootoca vivipara)

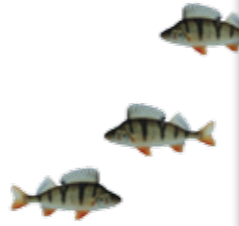
De dagpauwoog (Aglais io)

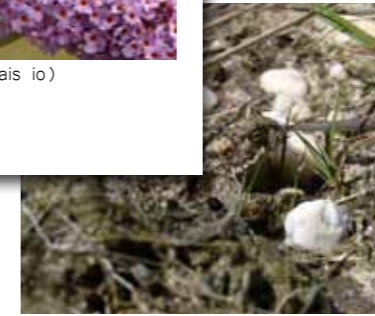
Schotse hooglander

De blauwe pauw (Pavo cristatus)

De Baars (Perca fluviatilis)

De rugstreeppad (Bufo calamita)

Charolais-rund

De ooievaar (Ciconia ciconia)

De gewone pad of bruine pad (Bufo bufo)

Bijen

HOOFDSTUK DIEREN

Slak

De Turkse tortel (Streptopelia decaocto)

De Kruisspin (Araneus diadematus)

Galloway Rund

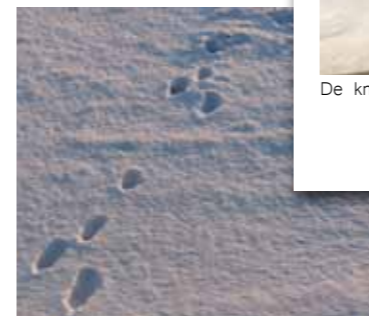
kippen

De knobbelzwaan (Cygnus olor)

De kleine vos (Aglais urticae)

Afdrukken van de haas (Lepus europaeus)

De gewone wesp (Vespula vulgaris)

Gewone zeehond (Phoca vitulina)

Het Gewone varken (Sus scrofa domesticus)

De citroenvlinder (Gonepteryx rhamni)

Brandgans

Naam	Brandgans
Latijnse naam	<i>Branta leucopsis</i>
Familie	Eenden (Anatidae)
Status	Jaarvogel
Waar	Graslanden, kust en rivieren
Voedsel	Gras en plantendelen
Nest	In holtes, nestkasten en in de knotwilg
Broedperiode	Vanaf mei
Aantal legsels	Een legsel
Aantal eieren	Drie tot vijf eieren per legsel
Broedparen	6.000 in Nederland (meeting 2005)
website	www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl

Nijlgans

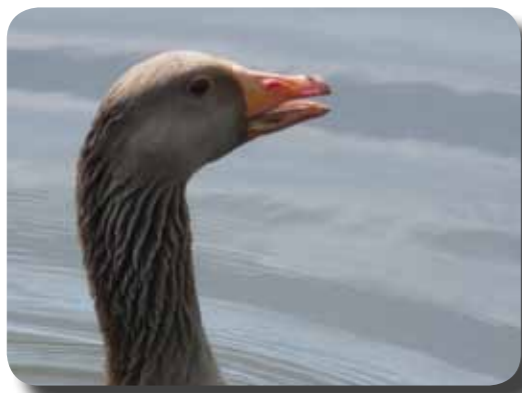
Naam	Nijlgans
Latijnse naam	<i>Alopochen aegypticus</i>
Familie	Eenden (Anatidae)
Status	Jaarvogel
Waar	Rivieren, plassen, weilanden, park en tuin
Voedsel	Voornamelijk gras
Nest	Takjes en twijgen, vooral in knotwilgen
Broedperiode	Vanaf begin mei
Aantal legsels	Een legsel
Aantal eieren	Vijf tot tien eieren per legsel
Broedparen	4.500 tot 5.000 in Nederland (meeting 1998-2000)
website	www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl

Grauwe gans

Naam	Grauwe gans
Latijnse naam	Anser anser
Familie	Eenden (Anatidae)
Status	Jaarvogel
Waar	Watergebieden, weiden, weilanden, park en tuin
Voedsel	Gras en plantendelen
Nest	In het riet en in het gras
Broedperiode	Vanaf eind maart
Aantal legfels	Een legsel
Aantal eieren	Vier tot zes eieren per legsel
Broedparen	25.000 in Nederland (meeting 2005)
website	www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl

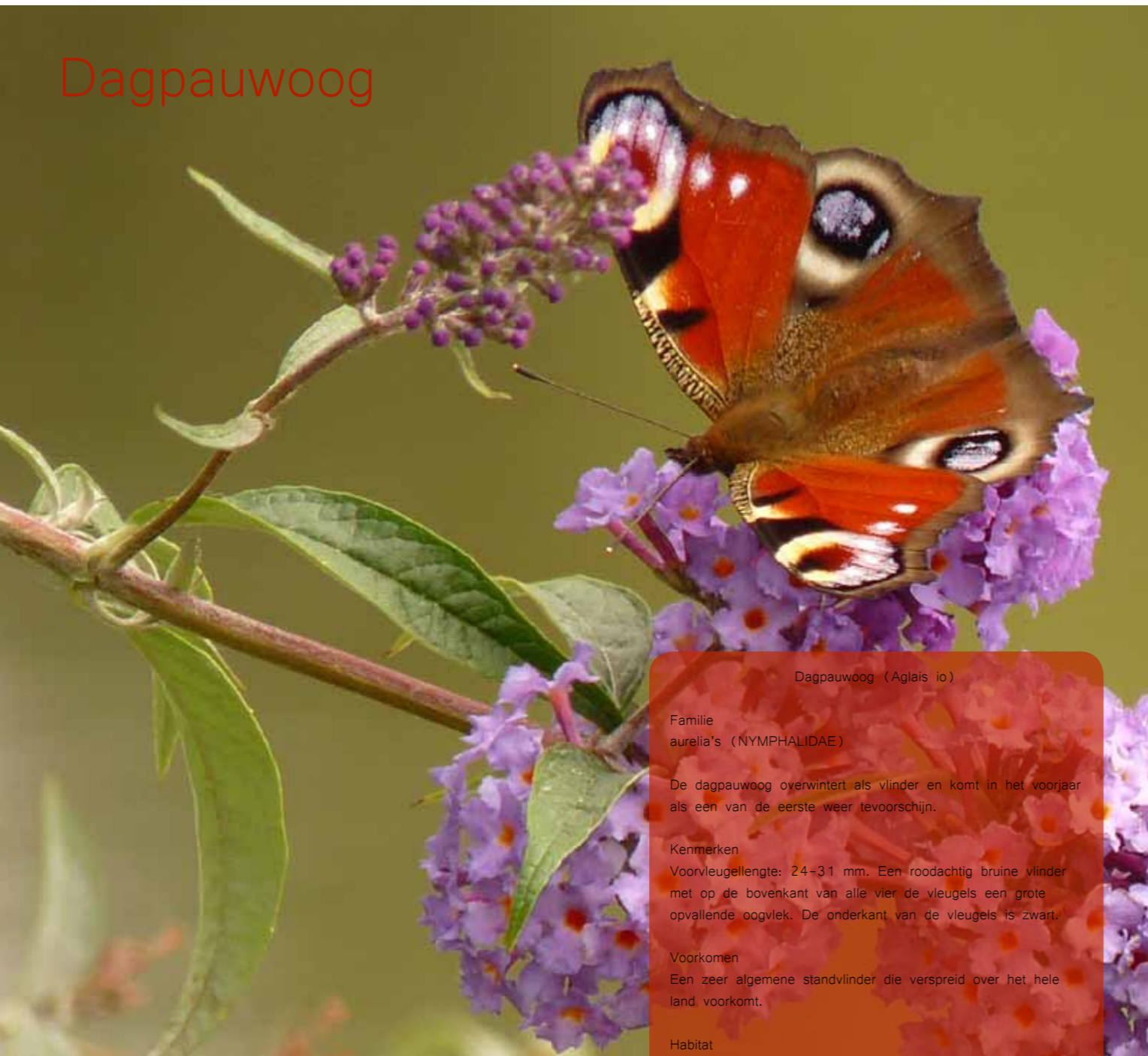
Kolgans

Naam	Kolgans
Latijnse naam	Anser albifrons
Familie	Eenden (Anatidae)
Status	Jaarvogel, schaarse broedvogel, zeer talrijk in de winter
Waar	500.000 tot 650.000 overwintersaars
Voedsel	Akkers, graslanden, rivieren en uiterwaarden
Nest	In het gras en in het riet
Broedperiode	Vanaf medio juni
Aantal legfels	Een legsel
Aantal eieren	Vijf tot zes eieren per legsel
Broedparen	400 in Nederland (meeting 2005)
website	www.vogelbescherming.nl en www.vogelvisie.nl

Dagpauwoog

Daggauwoog (Aglais io)

Familie
aurelia's (NYMPHALIDAE)

De daggauwoog overwintert als vlinder en komt in het voorjaar als een van de eerste weer tevoorschijn.

Kenmerken
Voorvleugellengte: 24-31 mm. Een roodachtig bruine vlinder met op de bovenkant van alle vier de vleugels een grote opvallende oogvlek. De onderkant van de vleugels is zwart.

Voorkomen
Een zeer algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat
Vooral ruige graslanden, bloemrijke randen van bos- en heidegebieden, dijken, parken en tuinen.

Waardplanten
Grote brandnetel.

Vliegtijd en gedrag
Eind juni-oktober en na de overwintering van begin maart-eind mei in één generatie. De vlinders voeden zich met nectar van verschillende soorten planten. In het voorjaar houdt het mannetje een territorium bezet.

Levenscyclus
Rups: eind april-half juli en in de maand september. Jonge rupsen leven in groepen in spinselnesten, volwassen rupsen leven solitair. De verpopping vindt meestal plaats op de waardplant, maar soms op een struik of muur in de omgeving daarvan. De soort overwintert als vlinder op een vochtige en koele plaats in een boom of gebouw.

(bron: www.vlindernet.nl)

Ziet u deze vlinder, geeft het door via: www.telme.nl

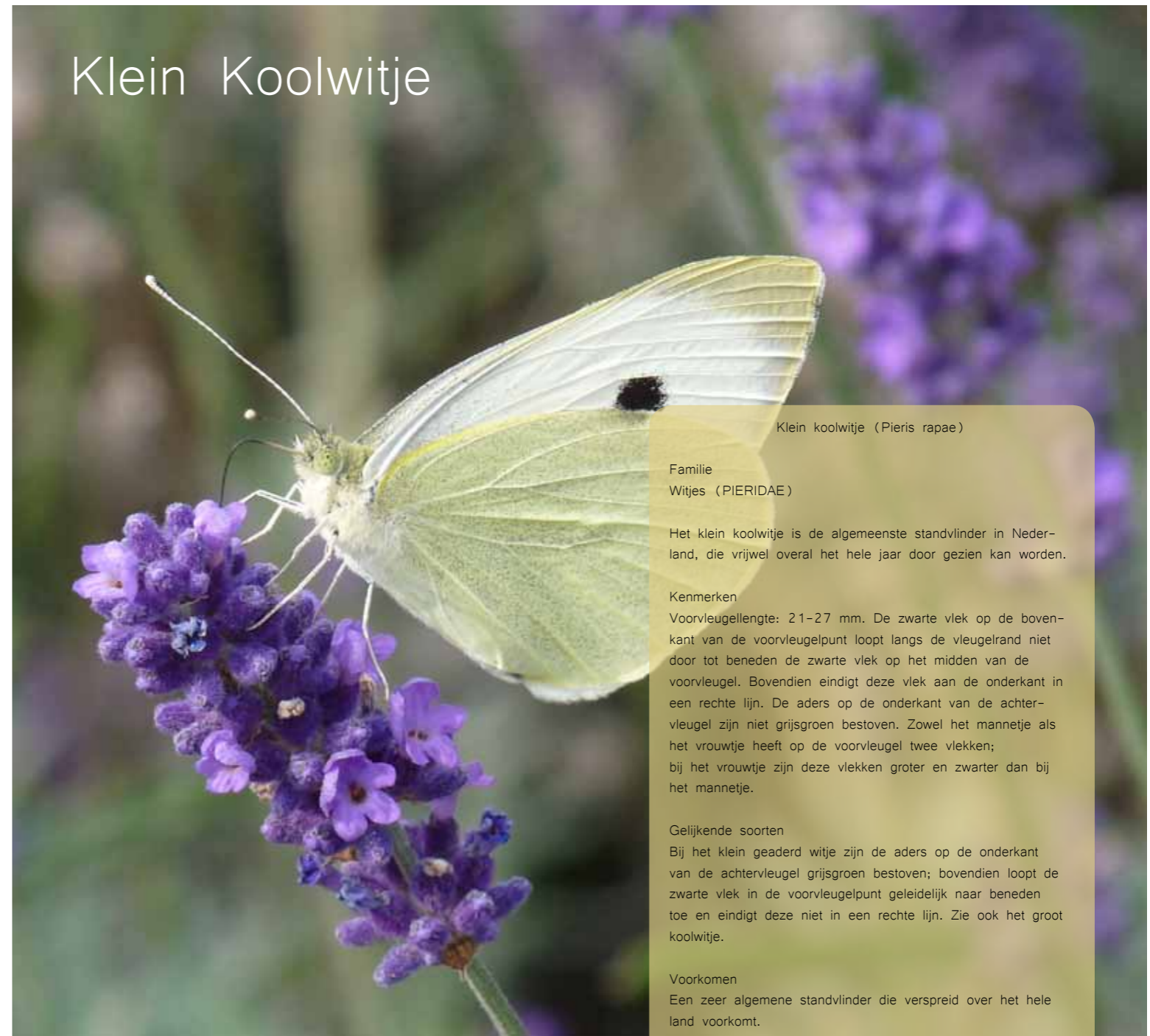
Wilt u meer informatie over de sint jacobsvlinder, kijk dan op www.vlindernet.nl

Steun De Vlinderstichting, word donateur en meld u zich aan via www.vlinderstichting.nl

Wilt u meer vlinders in uw tuin, kijk dan in onze webshop onder het kopje aan de rechterkant VLINDERS. Hier kunt u planten vinden die zeer aantrekkelijk zijn, zowel voor u als voor vlinders.

Klein Koolwitje

Klein koolwitje (Pieris rapae)

Familie
Witjes (PIERIDAE)

Het klein koolwitje is de algemeenste standvlinder in Nederland, die vrijwel overal het hele jaar door gezien kan worden.

Kenmerken
Voorvleugellengte: 21-27 mm. De zwarte vlek op de bovenkant van de voorvleugelpunt loopt langs de vleugelrand niet door tot beneden de zwarte vlek op het midden van de voorvleugel. Bovendien eindigt deze vlek aan de onderkant in een rechte lijn. De aders op de onderkant van de achtervleugel zijn niet grijsgroen bestoven. Zowel het mannetje als het vrouwtje heeft op de voorvleugel twee vlekken; bij het vrouwtje zijn deze vlekken groter en zwarter dan bij het mannetje.

Gelijkende soorten
Bij het klein geaderd witje zijn de aders op de onderkant van de achtervleugel grijsgroen bestoven; bovendien loopt de zwarte vlek in de voorvleugelpunt geleidelijk naar beneden toe en eindigt deze niet in een rechte lijn. Zie ook het groot koolwitje.

Voorkomen
Een zeer algemene standvlinder die verspreid over het hele land voorkomt.

Habitat
Diverse biotopen, zoals ruigten, tuinen, parken, dijken, houtwallen, bloemrijke graslanden en bos- en akkerranden.

Waardplanten
Wilde en gecultiveerde kruisbloemigen en reseda; in het voorjaar worden de eitjes vooral op wilde plantensoorten gelegd, in de zomer veel vaker in (moes)tuinen.

Vliegtijd en gedrag
Begin april-begin juni, half juni-begin september en half juli-half oktober in drie generaties; de tweede en derde generatie overlappen elkaar gedeeltelijk. In zeer gunstige jaren kan zelfs een vierde generatie optreden, die van eind september tot begin november vliegt.

Levenscyclus
Rups: eind mei-half juli en half augustus-begin oktober. De grotere rupsen eten vooral uit het hart van de koolplant en kunnen daardoor schade veroorzaken. De verpopping vindt plaats onder een natuurlijk of kunstmatig dakje. De soort overwintert als pop.

(bron: www.vlindernet.nl)

Ziet u deze vlinder, geeft het door via: www.telme.nl

Wilt u meer informatie over het bonte zandoogje, kijk dan op www.vlindernet.nl

Steun De Vlinderstichting, word donateur en meld u zich aan via www.vlinderstichting.nl

Wilt u meer vlinders in uw tuin, kijk dan in onze webshop onder het kopje aan de rechterkant VLINDERS. Hier kunt u planten vinden die zeer aantrekkelijk zijn, zowel voor u als voor vlinders.

De Vlinderstichting beschermt vlinders

In Nederland hebben veel van deze vlinders het zwaar. De Vlinderstichting doet er alles aan om de vlinders in Nederland te beschermen. Dat is hard nodig. Want veel bedreigde vlindersoorten in kleine leefgebiedjes balanceren op de rand van uitsterven. En weg is weg! Ook u kunt De Vlinderstichting steunen.

Meer weten?

Kijk op www.vlinderstichting.nl.

Atalanta op koninginnekruid - Kars Veling

Bontzandoogje - Henk Bosma

Brandstof

Vlinders leven van nectar. Het is hun brandstof om te kunnen vliegen en eitjes te leggen. Vlinders hebben een handige roltong, die ze als een rietje in een bloem kunnen stoppen. De kolibrievlinder blijft hierbij zelfs al drinkend in de lucht hangen. Smaken verschillen: hoe meer verschillende nectarplanten in de tuin, hoe meer vlinders zich zullen laten zien. Zo zijn oranjetipjes bijna altijd op pinksterbloemen te vinden, terwijl landkaartjes meer van schermbloemen houden. Logisch, want ook in de natuur heeft iedere plant zijn eigen groeiplaats: op kalkrijke grond groeien andere planten dan op klei. In de tuin groeien planten meestal op meer grondsoorten dan in de natuur eigenlijk zo zou zijn, maar toch is het verstandig om soorten te kiezen die 'horen' bij uw tuingrond. Als u veel verschillende (wilde) planten in de tuin wilt, kunt u bijvoorbeeld reliëf aanbrengen, zodat er verschillende omstandigheden ontstaan waar planten kunnen groeien.

Distelvlinder op kattestaart - Henk Bosma

Vlinderplanten Top 10

Een goede vlindertuin bloeit in verschillende seizoenen en biedt nectar van lente tot herfst. Ook goed voor bijen en andere insecten!

Vlinderstruik (Buddleja)

Beemdkroon (Knautia arvensis)

Hemelsleutel (Sedum spectabile)

Koninginnenkruid (Eupatorium purpureum)

Vaste muurbloem (Erysimum)

IJzerhard (Verbena bonariensis)

Damastbloem (Hesperis matronalis)

Herfstaster (Aster novi-belgii)

Lavendel (Lavandula)

Enkelbloemige afrikaantjes (Tagetes)

Tuinvlindertelling op 2, 3 en 4 augustus

Wist je dat er wel 5 tot 10 soorten vlinders in een gemiddelde tuin leven? Tijdens de Landelijke Tuinvlindertelling van De Vlinderstichting kan je de vlinders in je tuin in kaart brengen.

Kijk op www.vlindermee.nl

download het telformulier en doe mee!

Grootkoolwitje - Henk Bosma

Op zonne-energie

Vlinders leven van zonne-energie; het zijn namelijk koudbloedige dieren. Nectarplanten die in de schaduw staan zullen ze daarom niet snel bezoeken. Eigenlijk houden ze van dezelfde plekjes als wij: uit de wind en in de zon. De ideale temperatuur voor vlinders is 30° C. Dat is het hier in Nederland natuurlijk maar zelden; daarom gebruiken vlinders hun vleugels als zonnepaneel, waardoor alle warmte zich op het lijf concentreert.

Kieskeurige eters

Daar waar vlinders talloze verschillende bloemen bezoeken, is hun kroost wat minder flexibel. Rupsen zijn kieskeurige eters, die soms maar één soort plant lusten. Die plant noemen we de waardplant. Iedere soort heeft zo zij eigen voorkeur, zoals brandnetels en gras- of klaversoorten. Ook sommige tuinplanten zijn goede waardplanten, bijvoorbeeld klimop of hulst.

Alle seizoenen

De meeste vlinders overleven de winter als eitje, rups of pop. De ontwikkeling staat tijdelijk op pauze en gaat weer verder als het voorjaar zich aandient. Maar een paar opportunisten brengen de winter door als vlinder: de kleine vos, de dagpauwoog, de gehakelde aurelia, de citroenvlinder en het landkaartje. In de vroege voorjaarszon zijn dit de eerste vlinders die zich laten zien. Zij hebben honger na een lange winter. Vroege bloeiers zijn dan belangrijk, zodat ze direct voedsel kunnen vinden. Peperboompje, speenkruid en klein hoefblad bijvoorbeeld; om de opgebrande energie weer aan te vullen. In de zomer is de keuze aan bloeiende planten eindeloos. Je tuin in een zomers vlinderparadijs omtoveren kan dan ook op heel veel manieren: vlinderstruik, verbena (ijzerhard)lavendel en kattenkruid zijn maar enkele van de vele mogelijkheden. Vlinders en bijen zijn ook gek op bloeiende kruidenhoekjes met rozemarijn, lavendel, kattenkruid, marjolein, tijm, of venkel. Op de website van De Vlinderstichting staat een vlinderplanten top 50, gesorteerd op kleur. In het najaar gaan vlinders in rust. Maar voordat ze dat doen, zorgen ze ervoor dat ze veel voedsel opslaan. En daarom zijn najaarsbloeiers van belang voor vlinders! Op asters en hemelsleutel (sedum) kan het een drukte van belang zijn. Sommige vlinders gaan met een volle buik op weg naar het warmere zuiden, andere vlinders houden hier hun 'winterslaap'.

TIPS voor meer vlinders in de tuin

Brandnetels – voedsel voor heel veel rupsen

Rupsen van de kleine vos, dagpauwoog, landkaartje, gehakelde aurelia en atalanta leven uitsluitend van grote brandnetel. Laat ze dus staan in een onopvallend halfzonnig hoekje. Om de brandnetel tot 1 pol te beperken kunt hem in een emmer in de grond planten.

Uitgebloeide planten laten staan

Uitgebloeide planten kunt u bijvoorbeeld het beste (deels) laten staan. Ze vormen een overwinteringsplek voor veel insecten. Knip de afgestorven delen pas laat in het voorjaar weg, als de insecten uit hun winterrust zijn ontwaakt.

Wintergroen

Hoewel het een uitdaging is zoveel mogelijk nectarplanten in de tuin te zetten, is ook wintergroen belangrijk. Deze leveren misschien geen voedsel, maar bieden wel de broodnodige beschutting voor insecten, egels en vogels.

Klimop: dubbelop!

Sommige planten hebben een dubbelfunctie. Klimop biedt nectar in het najaar: vele vlinders, bijen, zweefvliegen en andere insecten zijn er dan te vinden. In de zomer biedt klimop ook nog voedsel voor de rups van het boomblauwtje, die zich te goed doet aan het blad.

Aan de slag!

Om u te helpen bij het kiezen van de juiste planten is er de website www.uwtuinvolvlinders.nl van De Vlinderstichting. Het zoekt, aan de hand van uw gegevens, uit welke planten het meest geschikt zijn voor uw tuin.

Boek: vlinders in de tuin

Nog veel meer tips voor een vlindervriendelijke tuin staan in het boekje 'Vlinders in de tuin'. Voor slechts €11,50 te bestellen bij De Vlinderstichting.

Vlindertuin -
Henk Bosma

BUFO CALAMITA

De rugstreeppad (*Bufo calamita*) is herkenbaar aan zijn gele rugstreep. Hieraan heeft hij ook zijn naam te danken. Het is een middelgrote pad met een droge wrattige huid, geelgroene ogen met een horizontale pupil en goed zichtbare trommelvliezen. De rug is geelbruin of grijs bruin met een patroon van groenige vlekken, vaak grote rode of roodbruine wratten en natuurlijk de lichte rugstreep (niet altijd aanwezig!). De buik is licht met vaak donkere vlekjes. De rugstreeppad kan tot 10 cm groot worden.

De rugstreeppad komt, behalve in Groningen, in alle Nederlandse provincies voor. Het zwaartepunt van zijn verspreiding ligt in West- en Midden-Nederland, langs de grote rivieren en op de hogere zandgronden. Hij is een bewoner van zandige terreinen met een betrekkelijk hoge dynamiek, zoals de duinen, de uiterwaarden van de grote rivieren, opgespoten terreinen, heidevelden en akkers. Maar hij wordt ook op klei- en veengronden aangetroffen.

Voor de voortplanting is de rugstreeppad afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen, maar ook slootjes en vennen kunnen geschikt zijn. Een voorwaarde is wel dat het water niet zuurder is dan pH 5. Brak water wordt getolereerd.

Leuke sites: padden.nu - www.ravon.nl (tevens bron) - www.kikkersite.nl

Vespula Vulgaris

Papierfabrikanten

De geschiedenis van een wespennest begint in feite in de herfst van het jaar, voorafgaand aan de bouw. De jonge koninginnen verlaten in het najaar het nest waarin ze opgegroeid zijn, paren en zoeken een schuilplaats voor de winter in holle bomen, op zolders en onder afdakjes. De koningin houdt zich met haar kaken vast aan de vezels van een ruwe balk of iets dergelijks en blijft daar gedurende 6 of 7 maanden onbeweeglijk hangen. Laat in het voorjaar komt de koningin weer te voorschijn en gaat op zoek naar een spleet in de grond of een oud muizeholletje onder boomwortels. Als ze een geschikt holletje gevonden heeft, graaft ze dit verder met haar kaken uit tot een holte, waarin het nest gebouwd kan worden. Als bouw materiaal voor het nest gebruikt de koningin houtvezels, die ze van een paaltje van een hek of een oude boom afknaagt. De houtvezels worden fijngekauwd en met speeksel vermengd. Tijdens de bouw zien we de koningin regelmatig naar de nestholte vliegen met een balletje fijngekauwde houtvezels dat bovenin de nestholte aan de wortels van een boom of struik wordt vastgeplakt, waar het verhardt tot een soort papier of karton. Als een voldoende stevige aanhechting is gemaakt, wordt daaraan een steel gemaakt. Daaraan maakt de koningin een raat van enkele zeshoekige cellen, die aan de onderkant open zijn. De koningin legt vervolgens in elke cel een ei en bouwt om deze eerste raat een papieren omhulsel zo groot als een pingpongbal, met een opening aan de onderzijde.

Bouw van een stad

Gedurende de bouwwerkzaamheden heeft de koningin zich gevoed met nectar. Als de kleine witte larven uit het ei komen, verdeelt ze haar tijd tussen het voeden van de larven en het bouwen van nieuwe cellen aan de raat, waarbij het papieren omhulsel steeds groter wordt. De larven worden door de koningin gevoed met een papje van fijngekauwde insecten, die de koningin vaak in de vlucht grijpt met de kaken. Tegen de tijd dat de larven uit de eerste eieren volgroeid zijn en zich verpoppt hebben, heeft de koningin soms al een tweede verdieping gebouwd, die met kleine steeltjes onderaan de eerste raat vastgemaakt is. Om meer ruimte vrij te maken voor een groter nest moet ze de holte verder uitgraven en de aarde verwijderen. Als de eerste werksters verschijnen nemen ze de bouwwerkzaamheden van de koningin over. De werksters maken nieuwe, steeds grotere, raten onder elkaar. Na een tijdje worden weer kleinere raten gemaakt, zodat het nest een bolvorm krijgt. De koningin blijft nu in het nest en wordt gevoed door haar dochters, die ook het voedsel verzamelen voor de opgroeiende larven. Een kolonie bestaat uit ongeveer 5000 wespen. Het totale aantal nakomelingen van de koningin kan 5x zo groot zijn.

De koningin overwintert

Het afgebouwde nest is een holle bol met een doorsnede van 20 tot 25 cm en bestaat uit 6 tot 10 raten. De binnenkant van het nest wordt voortdurend afgeknaagd en weer fijngekauwd tot een brij, die samen met nieuw bouw materiaal gebruikt kan worden bij de uitbouw van nieuwe raten. Tegen het einde van de zomer wordt een generatie van mannetjes en vruchtbare wijfjes geboren. De wijfjes worden de nieuwe wespinkoninginnen. Ze zijn iets groter dan de werksters. De eieren waaruit de werksters en koninginnen komen, zijn altijd bevrucht door sperma dat de koningin na de paring in haar lichaam bewaart. Uit de onbevruchte eieren komen alleen mannetjes. Na de paring gaan de mannetjes dood, de koninginnen overwinteren. Op het eind van de zomer worden de werksters traag en verwaarlozen zij de werkzaamheden aan het nest. De werksters en de oude koningin sterven in de herfst bij de eerste nachtvorst.

Voedsel en ontwikkeling

De werksters voeden zich met nectar en sap uit vruchten. De larven en de koningin worden door de werksters gevoed met dierlijk voedsel, voornamelijk gevangen insecten, zoals vliegen. De wespelarve is een witte pootloze made, die zich in de hangende cel tegen de wanden aandrukt. Als de larve volgroeid is, spint zij een papierachtig deksel over de opening van de cel. In deze fase hopen de uitwerpselen zich op in het achterste gedeelte van de darm, die leeggemaakt wordt in de oude larvehuid, als de larve verandert in een zachte witte pop. De wespen komen 3 tot 4 weken nadat de eieren gelegd zijn uit. De zweefvlieg *Volucella* dringt de wespennesten binnen en legt haar eieren in het nest, zonder dat de wespen dit op enige manier proberen tegen te gaan. De merkwaardige, stekelige larven hebben in het wespennest een zeer nuttige rol als opruimers. Ze leven in de mesthoop onder het nest, waar de lijken van de afgestorven wespen zich ophopen. Bovendien maken ze ook de verlaten en vuile cellen van de wespen schoon, waardoor de cellen opnieuw gebruikt kunnen worden. De rupsen van het vlindertje *Aphomia sociella* leven ook als opruimers in wespennesten. Later in het jaar, als het nest achteruit gaat, dringen ze door in de raten en cellen en verslinden de larven en poppen.

De wespensteek

Het wapen bij uitstek is in feite een legboor voor het leggen van eieren, die veranderd is in een angel, verbonden met een gifklier. De eieren komen uit een opening aan de basis van de legboor. Wespen steken alleen als ze worden vastgepakt of in het nauw gebracht, bijvoorbeeld als ze per ongeluk tussen iemands kleren terechtgekomen zijn. De twee hoofdbestanddelen van het vergif zijn histamine en aptoxine. Het enige werkelijk effectieve geneesmiddel is antihistamine, dat moet worden aangebracht op de plaatsen waar men gestoken is.

[bron beesies.nl](http://bron.beesies.nl)

TIPS VOOR EEN VLEERMUISVRIENDELIJKE TUIN

KIES DE JUISTE PLANTEN

Maak een ruime keuze van planten om insecten te lokken, door een mengeling van bloeiende planten, groenten, bomen en struiken aan te planten. Hierdoor nodig je een grote verscheidenheid aan insecten uit, die komen en gaan van de vroege lente tot de late herfst. Vleermuizen zijn insecteneters. Gebruik zoveel mogelijk inheemse planten omdat deze veel aantrekkelijker zijn voor de meeste soorten insecten. Hoe groter de variatie aan planten is des te meer insecten komen er voor. Er moet niet alleen variatie in geur en kleur zijn, maar ook in vorm. Licht gekleurde bloemen zijn gemakkelijker te zien bij weinig licht, dus aantrekkelijk voor insecten in de schemering. Enkelbloemige bloemen produceren meer nectar dan dubbelbloemige varianten. Bloemen met insectenvriendelijke landingsplaatsen en kleine kelkbladen, zoals de composieten en schermbloemigen, nodigen het meeste uit.

PLANT BOMEN EN STRUIKEN

Deze zijn belangrijk als voedsel voor de insecten en hun larven, als schuilplaats voor vliegende insecten en rustplaats voor vleermuizen. In een kleine tuin kun je kiezen voor soorten die niet groot worden of die zich gemakkelijk laten snoeien. De jonge scheuten en bladeren lokken bladende insecten.

ZORG VOOR EEN WATERPARTIJ

Een tuin is niet compleet zonder water. Niet alleen voorzien een kleine vijver en moeraszone vleermuizen van drinken, het water lokt ook insecten aan. Het leven van veel insecten die op het menu staan van vleermuizen begint in het water. Oeverplanten zorgen voor een geleidelijke overgang en vormen een ideaal leefgebied voor insecten. Vleermuizen drinken al vliegend en hebben dan wat ruimte nodig. De ideale vleermuisvijver is wat langwerpiger, waarbij niet alle oevers helemaal zijn vol geplant.

MAAK EEN COMPOSTHOOP, TAKKENWAL OF HOUTSTAPEL

Keuken en tuinafval kunnen gemakkelijk gecomposteerd worden. Een composthoop is een ideaal biotoop voor insecten en bodemdiertjes. Maar ook een takkenwal of houtstapel zorgt voor een schaduwrijke plaats waar insecten, vooral kevers, zich goed thuis voelen.

MAAI IN ETAPPES

Maai bij een bloemenweide eerst een deel of strook en na een maand de rest. Zo blijft er genoeg voedsel over voor de vleermuizen. Alles in een keer maaien zorgt voor een “woestijn” voor de insecten en dus voor voedsel gebrek bij de vleermuizen.

GEBRUIK GEEN GIF (INSECTICIDEN, PESTICIDEN)

Ze doden niet alleen de vervelende insecten (zoals bladluizen) maar doden ook hun natuurlijke vijanden (bijvoorbeeld lieveheersbeestjes). Op deze manier gaat niet alleen het voedselaanbod voor vleermuizen achteruit, er is ook een groot risico dat ook de vleermuizen gifstoffen binnenkrijgen.

TREK NATUURLIJKE BELAGERS VAN PLAAGINSECTEN AAN

Zweefvliegen, wespen, lieveheersbeestjes, gaasvliegen, kevers en duizendpoten zijn natuurlijke bestrijders.

Behoud hiervoor een natuurlijk evenwicht in de tuin:

- Laat sommige kruiden groeien als beschutting voor natuurlijke vijanden.
- Laat op sommige plaatsen in je tuin dorre bladeren, stengels en uitgebloeide planten staan en laat snoeihout eens liggen. Ze dienen ook als overwinteringsplaats voor bijvoorbeeld egels en lieveheersbeestjes.
- Lok vogels met voer en water, zij zijn ook efficiënte insectenjagers.

BEPERK VERLICHTING

Doe je tuinverlichting uit of let erop dat die alleen daar schijnt waar het echt nodig is. En als je in de natuur of aan het water woont, voorkom dan ook dat je tuinverlichting ook de omgeving verlicht. Gebruik eventueel ook bomen en struiken om lichtuitstraling te beperken.

ZORG VOOR VERBLIJFPLAATSEN VAN VLEERMUIZEN

Overdag zoeken vleermuizen een rustige en doorgaans warme verblijfplaats om te slapen. Sommige soorten geven de voorkeur aan boomholtes, terwijl andere soorten zolders verkiezen. De gewone dwergvleermuis, een typische huisbewoner, verblijft onder meer in spouwmuren, rolluiken, onder dakpannen en achter houten planken.

PLAATS EEN VLEERMUISEKAST

Vleermuizen kunnen zelf geen nest maken en zijn afhankelijk van al bestaande kieren en gaten om in weg te kruipen. Onder de uitvliegopening kun je kleine uitwerpselen terugvinden, een prima meststof voor de tuin. Om vleermuizen onderdak te bieden, kan een vleermuisenkast worden opgehangen.

TIP VOOR DE KATTENBEZITTERS

Katten weten vaak heel goed de verblijfplaatsen van vleermuizen te vinden en proberen de uit- en invliegende vleermuizen te vangen. Kattenbezitters kunnen in de zomer levens van vleermuizen redden door hun kat een uur voor zonsondergang binnenshuis te laten. Dit is vooral van belang van half mei tot eind augustus, de periode waarin vleermuizen grote groepen kunnen vormen.

Nacht van de vleermuizen

Een van de hoogtepunten van het Jaar van de Vleermuizen is ongetwijfeld de Nacht van de Vleermuis in het laatste weekend van augustus (26, 27 augustus). Deze nacht van de vleermuis wordt al meerdere jaren in Nederland door de Vleermuiswerkgroep Nederland georganiseerd. Dit jaar wordt de Nacht van de vleermuis door de VLEN en Zoogdiervereniging samen met anderen extra groot aangepakt.

Voor meer informatie: <http://vleermuizen.zoogdiervanhetjaar.nl/node/5>

26, 27 augustus De nacht van de vleermuis

Spreekbeurt houden over
bever, wild zwijn, vleermuizen
of steenmarter

Wil je meer weten,
kijk dan op:
[www.zoogdiervereniging.nl/
educatie](http://www.zoogdiervereniging.nl/educatie)

Egelantier

Gewone rolklaver

Wilde Peen

Bosanemoo

Grote kaardebol

Echte valeriaan

Koningsvaren

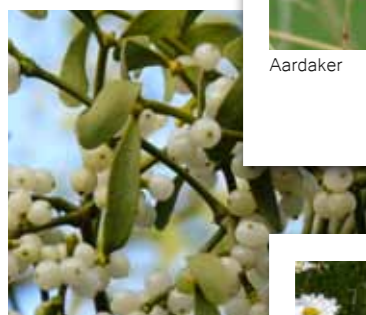
Aardaker

Wilde Marjolein

Akkermelkdistel

Maretak

Gewone margriet

Gewone Klaproos

HOOFDSTUK INHEEMSE PLANTEN (wilde planten)

Cichorei

Paardenbloem

Pinksterbloem

Akkerwinde

Echte koekoeksbloem

Boerenwormkruid

Grote Kattenstaart

Gewone ereprijs

Gewone Berenklauw

Akkerhoningklaver

Koninginnekruid

INHEEMSE PLANTEN K

Kropaar

Inheemse planten

Alfabetische volgorde

Inheemse planten ruiken, voelen en zien:

- Groningen:** www.heemtuingroningen.nl
www.hortusharen.nl
Heemtuin Pagedal, Onstwedderweg Stadskanaal
Heemtuin Tolbert, Zandhoogte 6, 9356 VE Tolbert
- Friesland:** Heempark Heeg, Simmerkrite 15 Heeg
Heemtuin Oudemirdum, De Brink 4, 8567 JD Oudemirdum
- Drente:** Heemtuin Assen, Beilerstraat 38, 9401 PM Assen
De Looackerhof, Looackers 29, 7824 NJ Emmen
- Overijssel:** Hengelo-IVN heemtuin, Landmansweg 141 Hengelo
Heemtuin Kampen, Flevoweg/Wederiklaan 8265, DJ Kampen
Heemtuin De Goaren, Rossinistraat, 7442 GZ Nijverdal
- Flevoland:** Heemtuin Lelystad, Stadspark 11, 8224 ET Lelystad
- Gelderland:** IVN-Heemtuin Matenpark, achter de Ferguutgaarde, 7329 BH Apeldoorn
Heemtuin Presikhaaf, Ruitenberglaan 4, 6826 CC Arnhem
Natuurtuin bij Natuurcentrum Veluwe, Groot Ginkelseweg 2a, 6718 SL Ede
Natuurtuin Harderwijk, Rietmeen 1, 3844 HM Harderwijk
Hortus Arcadie, d'Almarasweg 22d, 6525 DW Nijmegen
- Utrecht:** Heemtuin Wijk bij Duurstede, Hoge Hoffweg, 3961 DH Wijk bij Duurstede
Natuurtuin Soest, Molenstraat 157, 3764 TE Soest
Natuurpark Bloeyendaal, Archimedeslaan 2, 3584 BA Utrecht
- Noord-Holland:** Dr. Jac. P. Thijssepark, Prins Bernhardlaan 8, 1182 BE Amstelveen
Natuurpark Klarenbeek, Abcouderstraatweg 77, 1105 AA Amsterdam
Heemtuin 'De Dwarsgouw, Trimpad 4, 1443 WB Purmerend
- Zuid-Holland:** Heempark H.J. Bos, Loosduinse Hoofdstraat 1184, 2552 AV Den Haag
Heemtuin Krimpen, Heemlaan, 2923 GR Krimpen a/d IJssel
IVN-Heemtuin Nieuwkoop, Kennedylaan 33, 2421 EM Nieuwkoop
Heemtuin in het Kralingse Bos, Kralingse Bos, Rotterdam
Natuurtuin in het Westerpark, Westerpark, Zoetermeer
- Zeeland:** Heemtuin De Hollandse Hoeve, Kattendijkdijk 23, 4463 AL Goes
Heemtuin Hortus Zelandiae, Duinvlietweg 6, 4356 ND Oostkapelle
- Noord-Brabant:** Heemtuin Rucphen, Baanvelden 12, 4715 RH Rucphen
Vlindertuin, Ariespad 5, 5503 EZ Veldhoven
Natuurpark 'De Liniehof', Kievitstraat 3, Made
- Limburg:** Heemtuin 'In de Struyken', Nicolaas Maasstraat 2, 45 EJ Brunssum
Natuurtuinen Jekerdal, Drabbelstraat 7, 6212 XL Maastricht
Heemtuin 'De Boschhook', Steinerbos, Stein

Kropaar, *Dactylis glomerata*, is een der ruwere soorten uit de Grassenfamilie. Kropaar is een zeer algemeen voorkomende soort in drogere graslanden, bermen, ruigten en ruderaal gronden zoals verlaten akkers, verlaten bouwterreinen, bos- en struweelranden. Het wordt ook wel ingezaaid voor voederdoeleinden, hoewel het een minder smakelijk en voedzaam weide- en hooigras dan Engels raaigras. Het vormt pollen en kan soms tot 150 cm hoog worden.

De niet bloeiende spruiten zijn afgeplat, met scherp gekielde bladscheden. Ook de bloeiende spruiten zijn gekield, dat wil zeggen dat de stengel niet rolronde is, maar twee duidelijke scherpe kanten heeft. Het blad is gevouwen als het zich nog niet ontplooid heeft en daarna is het blad vlak, maar nog steeds gekield over de diepliggende middennerf. Het dof grijs-groene gras is ruw door fijne stekeltjes. Het is een overblijvend gras, waarvan de pollen in de winter ook nog steeds grijsgroen tot grijsblauw van kleur blijven.

De pluim valt op door zijn driehoekige vorm en de zijtakken staan aan twee zijden van de op doorsnee driehoekige spil van de pluim. Daardoor staan de takken naar een kant. Het onderste deel van de zijtakken is niet bezet met aartjes. Die zitten dicht opeenvolgend in kluitjes aan de uiteinden van de takken. De bloemetjes zijn erg klein en scherp gekield. Aan de kelkafjes zie en voel je dat heel duidelijk. De stekelige kafjes eindigen vaak een een stekelpuntje. De kleur van de bloemetjes kan variëren van grijsgroen tot paars. Elk aartje bevat twee kleine bloemetjes die iets boven elkaar staan.

Het sterk allergene pollen van Kropaar draagt gedurende de hele bloeitijd, soms tot laat in de herfst bij aan de totale hoeveelheid graspollen die in de lucht kan zijn.

INHEEMSE PLANTEN W

Witte
dovenetel

De Witte dovenetel, *Lámium álbúm*, is in Europa een algemeen voorkomende, overblijvende plantensoort uit de lipbloemenfamilie of Lamiaceae. Ondergronds kent de plant ver vertakte uitlopers.

De vierkante, holle stengel is afstaand behaard. De bladeren zijn paarsgewijs om en om tegenoverstaand, zodat je kunt spreken van een kruisgewijze bladstand. Aan de voet van de steel zijn de bladeren hartvormig, aan de top meer langwerpig. De bladeren zijn gezaagd en lijken nogal syerk op die van de Grote brandnetel. Ze zijn ook sterk behaard, maar het zijn geen brandharen. De naam dovenetel is hiervan afgeleid, hij brandt namelijk niet.

Het meest opvallende kenmerk van de plant zijn de witte tweezijdig symmetrische lipbloemen. Deze ontspringen in het bovenste deel van de plant kransvormig rondom de plaats waar de bladeren uit de stengel komen. Het is een feite een schijnkrans, omdat de bij elkaar staande groep bloemen allemaal aan één kant van de vierkante stengel staan. Zo'n schijnkrans bestaat uit acht of meer lipvormige, 2-4 cm grote bloemen. Elk van de bloemen heeft een lange, gebogen kroonbuis en een vijftandige kelk. De voorste twee van de vier meeldraden zijn langer dan de andere twee. We noemen dat tweemachtig. Op de onderlip van de bloemkroon vind je gele vlekken en strepen, een honingmerk, dat de bezoekende insecten, bijen en hommels vooral, de weg wijst de bloem in, waar ze nectar vinden. En passant bestuiven ze de bloem door het stuifmeel of pollen dat op hun rug is afgezet bij een eerder bloembezoek tegen de twee stempellobben wrijven. Het zaad dat in de vierdelige splitvrucht ontstaat heeft een mierenbroodje, waardoor het door mieren verspreid wordt. De bloeitijd is van mei tot augustus. De plant kan tot 60 cm hoog worden, maar blijft afhankelijk van seizoen, standplaats en klimaat ook steken bij een hoogte van 30-40 cm.

INHEEMSE PLANTEN G

Grote
Vossen-

Grote vossenstaart, *Alopecúrus praténsis* is de eerste, in de vroege lente tegelijk met Fluitenkruid, opvallend bloeiende soort uit de grassenfamilie (Poaceae). Het meerjarige, overblijvende gras valt op door de rechtopstaande, soms aan de voet geknikte bloeistengels. De bloeiwijze is een dichte, door de beharing zacht aanvoelende, elliptische aar, die boven de andere vegetatie uitsteekt. De aar lijkt sterk op een kleine vossenstaart en daar dankt de soort dan ook zijn Nederlandse naam aan. De aar wordt nogal eens verward met die van Timoteegras, maar bij goed toezien zie je dat die aar stijver is, minder zacht en rechthoekig in omtrek. Bovendien bloeit Timoteegras veel later, namelijk pas in de zomermaand juni. Grote vossenstaart heeft korte uitlopers en komt algemeen voor op rijke, vochtige, iets kalkrijke grond in graslanden, uiterwaarden, dijken, bermen en lichte loofbossen. De plant verdraagt tijdelijke overstromingen goed. De hoogte varieert van 30 cm tot maximaal circa 1,2 m. Het is in het vegetatieve stadium door de hoge voederwaarde een erg voedzaam gras, maar door het vroege doorschieten en in bloei komen niet geschikt als weidegras. Toch werd in het verleden zaad geoogst van de Grote vossenstaart voor de inzaai van weiland, vanwege de in het voorjaar vroege ontwikkeling en geschiktheid voor het vee.

Aan de bloeiende scheut is een aantal kenmerken te zien. Zo vind je op de overgang van bladschede naar bladschijf een kort maar stevig tongetje. De bladschijf is slechts zwak geribd en de ribben staan niet dicht tegen elkaar aan. Dat is een duidelijk onderscheid ten opzichte van de andere vossenstaarten, die ook allemaal veel minder fors zijn.

De plant bloeit van april tot juni en vaak voor een tweede keer in augustus tot oktober. De ver naar buiten stekende meeldraden met helmknoppen vallen op door hun kleur. In het begin van de mannelijke bloei is de kleur van de helmknoppen roomwit, bij rijping verkleuren ze naar paars en als het pollen uit de open helmknoppen door de wind is meegenomen, worden ze bruin. In het vrouwelijk stadium van de bloeiwijze zie je de grijswitte draadvormige stempels, die het pollen uit de lucht kunnen uitzeven. Grote vossenstaart bloeit in april massaal en door het zeer sterk allergene pollen is het een van de meest berucht hooikoortsveroorzakende planten in Noordwest Europa.

Geranium magnificum Rosemoor

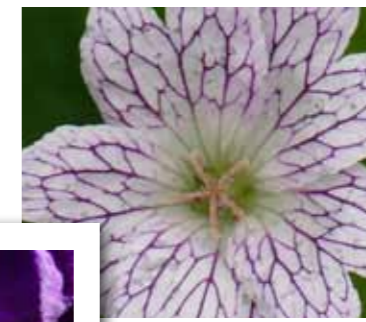
Hemerocallis Chloe's Child

Helleborus argutifolius

Heuchera Peach Flambe

Geranium versicolor

Euphorbia griffithii Dixter

Hosta Blue Dimples

Iris germanica Night Owl

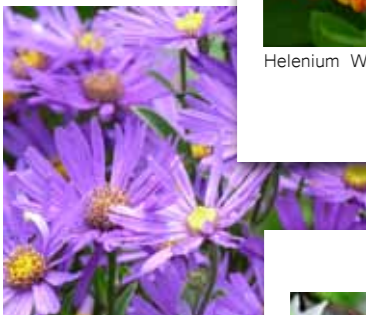
Echinops ritro Veitchs Blue

Helianthemum Waldraut

Dicentra spectabilis

Aster amellus Veilchenkonigin

HOOFDSTUK VASTE PLANTEN

Eupatorium rugosum Chocolate

Cynara scolymus

Coreopsis verticillata Moonbeam

Astrantia major Roma

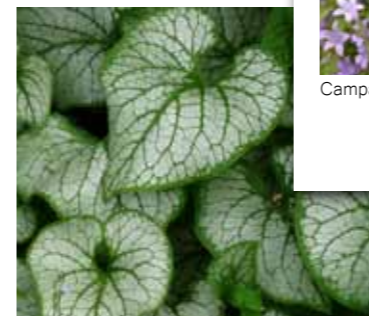
Lavandula angustifolia

Campanula portenschlagiana

Anemone hybrida Konigin Charlotte

Brunnera macrophylla Jack Frost

Centaurea montana

Dictamnus albus

Astilbe chinensis Pumila

Chelone obliqua Rosea

Vaste planten

Inleiding
De standplaats
De verzorging
Het gebruik
De soortenindeling

Alfabetische volgorde assortiment:

A Vaste planten
B Kruiden
C Varens

Vaste planten ruiken, voelen en zien:

Trompenburg Tuinen & Arboretum, Honingerdijk 86 (beneden), 3062 NX Rotterdam (www.trompenburg.nl).

Het Von Gimborn Arboretum, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn (www.gimbornarboretum.nl).

Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg 94, 6703 DS Wageningen (www.arboretum-belmonte.nl).

Arboretum De Dreijen, Generaal Foulkesweg 37, 6703 BL Wageningen (www.botanischetuinen.wur.nl/NL/dreijen)

Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2 a, Amsterdam (dehortus.nl)

Arboretum Poort-Bulten, Losserssestraat 70a, De Lutte (www.arboretum-poortbulten.nl)

Botanische Tuin TU Delft, Poortlandplein 6, Delft

Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73, Leiden (www.hortusleiden.nl)

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, Utrecht (www.bio.uu.nl/bottuinen)

De Tuinen van Appeltern,

Wilt u vaste planten aanschaffen? Kijk dan dan in onze webshop, klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner vaste planten. (Hier vindt u duizenden soorten vaste planten).

VASTE PLANTEN

L

Leptinella potentillina

Nederlandse naam	Koperknoopje
Bloemkleur	groengeel
Bladkleur	groen / bruingroen
Hoogte	3 tot 8 cm
Bloeitijd	juni, juli en augustus
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	ja
Grondsoort	voedselrijk
Vochthuishouding	licht vochtig
aantal per m2	9 tot 12 stuks
Gebruik	bodembedekker of als vervanger van gazon

Uiterlijk van een minivaren, qua sfeer passend in een Oosterse tuin

Onderhoud van de *Leptinella potentillina* bestaat uit:

Na vier tot vijf jaar na het inplanten is het verstandig om de planten te verjongen. Verjongen is de planten rooien en daarna te delen (scheuren). De oudere delen van de plant verwijderen (ook de wortels inkorten) en de jongere delen weer opnieuw inplanten.

Leptinella squalida

VASTE PLANTEN

L

Onderhoud van de *Leptinella squalida* bestaat uit:

Na vier tot vijf jaar na het inplanten is het verstandig om de planten te verjongen. Verjongen is de planten rooien en daarna te delen (scheuren). De oudere delen van de plant verwijderen (ook de wortels inkorten) en de jongere delen weer opnieuw inplanten.

Nederlandse naam	Koperknopje
Bloemkleur	geelgroen
Bladkleur	frisgroen tot bruingroen (brons)
Hoogte	3 tot 8 cm
Bloeitijd	juni tot in augustus
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot lichte schaduw
Groenblijvend	ja
Grondsoort	voedselrijk
Vochthuishouding	niet te droog en niet te nat
aantal per m2	9 tot 12 stuks
Gebruik	bodembedekker of als vervanger van gazon

Uiterlijk van een minivaren, qua sfeer passend in een Oosterse tuin

Azorella trifurcata

VASTE PLANTEN

A

Onderhoud van de *Azorella trifurcata* bestaat uit:

Na vier tot vijf jaar na het inplanten is het verstandig om de planten te verjongen. Verjongen is de planten rooien en daarna te delen (scheuren). De oudere delen van de plant verwijderen (ook de wortels inkorten) en de jongere delen weer opnieuw inplanten.

Nederlandse naam	Andeskruid
Bloemkleur	geelgroen
Bladkleur	fris glanzend groen (dik blad)
Hoogte	3 tot 5 cm
Bloeitijd	juni tot in augustus
Geur	niet geurend
Standplaats	Zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	ja
Grondsoort	voedselrijk
Vochthuishouding	niet te droog
aantal per m2	7 stuks
Gebruik	prima bodembedekker

Uiterlijk van mos, qua sfeer passend in een Oosterse tuin

Caltha palustris subsp. palustris

Mentha aquatica

Potamogeton lucens

Filipendula ulmaria

Myosotis palustris

Butomus umbellatus

Hydrocharis morsus-ranae

Hippuris vulgaris

Menyanthes trifoliata

Dactylorhiza majalis subsp. praetermissa

Stratiotes aloides

Petasites hybridus

HOOFDSTUK WATERPLANTEN

Typha angustifolia

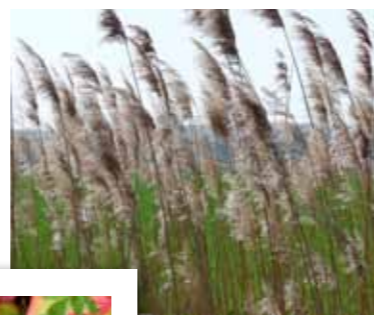
Nuphar lutea

Ranunculus peltatus

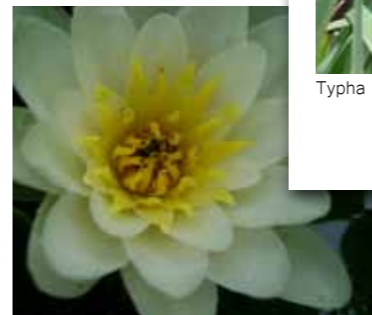
Pontederia cordata

Phragmites australis

Typha latifolia

Nymphaea Gladstoniana

Preslia cervina

Lysichiton americanus

Nymphoides peltata

Houttuynia cordata Chameleon

Sparganium erectum

Waterplanten

Inleiding

Oeverplanten

Moerasplanten

Zuurstofplanten

Drijfplanten

Waterlelies

Alfabetische volgorde assortiment

Waterplanten ruiken, voelen en zien:

Vijvertuin Ada Hofman Westeindigerdijk 3 7778 HG Loozen
Tuinen van Appeltern

Natuurlijk in waterrijke gebieden, Nederland is rijk aan inheemse waterplanten.

Wilt u waterplanten aanschaffen? Kijk dan in onze webshop,
klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner waterplanten.
(Hier vindt u honderden soorten waterplanten).

Butomus umbellatus

Nederlandse naam	Zwanenbloem
Bloemkleur	lilaroze
Bladkleur	groen, smal blad
Hoogte	80 tot 100 cm
Bloeitijd	mei tot in augustus
Geur	zwak geurend
Standplaats	zonnig tot half schaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	vochtige tot natte grond
Vochthuishouding	vochtig
aantal per m2	3 tot 5 stuks
Gebruik	vijver en verwilderling
Familienaam	Zwanenbloemfamilie
Onderhoud	Opschonen in het voorjaar

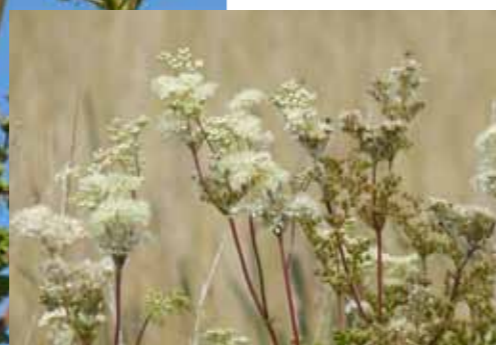
Waterplanten (moeras- en oeverplant)

Filipendula ulmaria

Nederlandse naam	Moerasspirea
Bloemkleur	wit
Bladkleur	groen, roodbruine stengels
Hoogte	60 - 120 cm
Bloeitijd	juni, juli en augustus
Geur	niet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	vochtige tot natte grond
Vochthuishouding	natte omgeving
aantal per m2	1 tot 3 stuks, sterk woekierend
Gebruik	vijverrand en verwildering
Familienaam	Rozenfamilie, Rosaceae
Onderhoud	Opschonen in het voorjaar

Waterplanten (moeras- en oeverplant)

Hottonia palustris

Nederlandse naam	Waterviolier
Bloemkleur	bleeklila tot wit
Bladkleur	De ondergedoken bladeren zijn frisgroen
Hoogte	10 - 25 cm
Bloeitijd	mei, juni en juli
Geur	niet
Standplaats	zonnig tot lichtschaduw
Groenblijvend	nee
Grondsoort	matig voedselrijk
Vochthuishouding	ondiep, stilstaand tot zwak stromend water
aantal per m2	1 tot 3 stuks, sterk woekierend
Gebruik	vijver en verwildering
Familienaam	Sleutelbloemfamilie, Primulaceae

Waterplanten (moeras)

Aronia arbutifolia

Hydrangea arborescens Annabelle

Weigelia florida Monet

Physocarpus opulifolius Dart's Gold

Euonymus europaeus

Trochodendron aralioides

Hibiscus syriacus Purple Ruffles

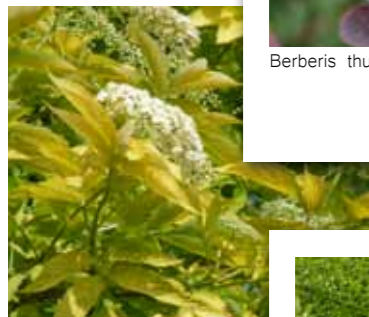
Berberis thunbergii Atropurpurea

Choisya Goldfinger

Corylus avellana Contorta

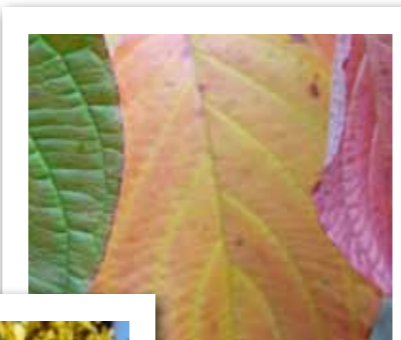
Sambucus nigra Aurea

Buxus sempervirens

Hypericum Magical White

Cornus alba

Buddleja davidii Border Beauty

Forsythia intermedia Spectabilis

Hydrangea macrophylla St. Claire

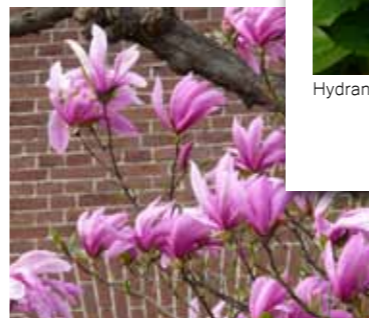
Lagerstroemia indica
Cordon Blue

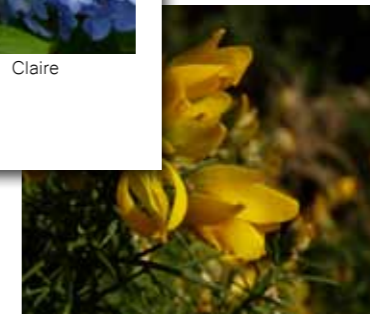
Amelanchier lamarckii

Deutzia elegantissima Rosalind

Magnolia liliiflora Nigra

Ulex europaeus

Chaenomeles superba Jet Trail

HOOFDSTUK

HEESTERS

- Inleiding
- De standplaats
- De verzorging
- Het gebruik
- De soortenindeling

Alfabetische volgorde assortiment:

- A Bloeiende heesters.
- B Groenblijvende heesters.
- C Hortensia's.
- D Japanse esdoorns.
- E Rhododendrons.
- F Verdere heesters

Heesters ruiken, voelen en zien:

Trompenburg Tuinen & Arboretum, Honingerdijk 86 (beneden), 3062 NX Rotterdam (www.trompenburg.nl).

Het Von Gimborn Arboretum, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn (www.gimbornarboretum.nl).

Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg 94, 6703 DS Wageningen (www.arboretum-belmonte.nl).

Arboretum De Dreijen, Generaal Foulkesweg 37, 6703 BL Wageningen (www.botanischetuinen.wur.nl/NL/dreijen)

Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2 a, Amsterdam (dehortus.nl)

Arboretum Poort-Bulten, Lossersestraat 70a, De Lutte (www.arboretum-poortbulten.nl)

Botanische Tuin TU Delft, Poortlandplein 6, Delft

Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73, Leiden (www.hortusleiden.nl)

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, Utrecht (www.bio.uu.nl/bottuinen)

Wilt u heesters aanschaffen? Kijk dan in onze webshop, klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner heesters. (Hier vindt u honderden soorten heesters).

Nederlandse naam	Vlinderstruik
Bloemkleur	lilapaars
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	twee tot vijf meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afkinppen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegknippen en het bladafval verwijderen. Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Bloeiende heesters B

Nederlandse naam	Vlinderstruik
Bloemkleur	lilablauw
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	1 tot 1,5 meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afkinppen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegnippen en het bladafval verwijderen.

Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Buddleja davidii Nanho Blue

Bloeiende heesters B

Nederlandse naam	Vlinderstruik
Bloemkleur	lilaroze
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	twee tot drie meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afkinppen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegnippen en het bladafval verwijderen.

Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Buddleja davidii Summer Beauty

Bloeiende heesters B

Nederlandse naam	Vlinderstruik
Bloemkleur	donkerpaars
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	twee tot drie meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afknippen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegnippen en het bladafval verwijderen.

Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Buddleja Black Knight

Bloeiende heesters B

Nederlandse naam	Vlinderstruik
Bloemkleur	lilablauw, grote aren
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	twee tot drie meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afknippen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegnippen en het bladafval verwijderen.

Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Buddleja davidii Lochinch

Bloeiende heesters B

Nederlandse naam	Vlinderstruik
Bloemkleur	wit
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	twee tot drie meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afknippen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegnippen en het bladafval verwijderen.

Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Buddleja davidii White Bouquet

Bloeiende heesters B

Nederlandse naam	Vlinderstruik (deze soort is een beetje vorstgevoelig)
Bloemkleur	geel
Bladkleur	groengrijs
Hoogte	2 tot 2,5 meter
Bloeitijd	juni tot in oktober
Geur	zoet
Standplaats	zonnig tot halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	van zand tot klei, goed vochtdoorlatend
Vochthuishouding	niet te nat
aantal per m2	n.v.t.
Gebruik	solitair
Familienaam	Buddlejaceae

Onderhoud

Wanneer u de vlinderstruik niet veel hoger dan twee meter wilt laten komen, dan moet de plant elk voorjaar (vanaf eind maart) tot 30 - 50 cm boven de grond afknippen. Voor de rest alleen de uitgebloeide bloemaren wegnippen en het bladafval verwijderen.

Specifiek, Zet de plant om een beschutte plaats en niet te veel in de wind, dan vormen de bloemen extra goed nectar. Vlinders zijn er dol op.

Buddleja weyeriana Sungold

Acer campestre

Malus Evereste

Fraxinus Raywood

Platanus acerifolia

Alnus cordata

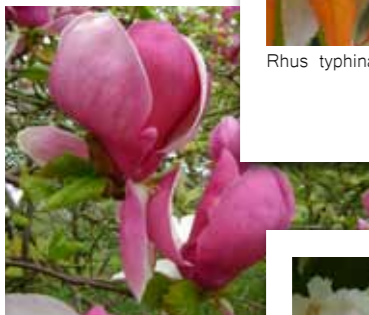
Crataegus persimilis Splendens

Paulownia tomentosa

Rhus typhina

Magnolia soulangiana Lennei

Catalpa bignonioides

Aesculus x neglecta Erythroblastos

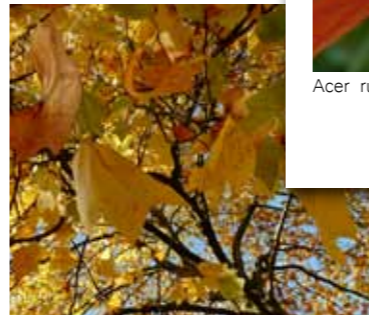
Tilia platyphyllos

Gleditsia aquatica

Carpinus betulus

Liriodendron tulipifera

Acer rubrum Red Sunset

Malus tschonoskii

Sorbus Dodong

Betula utilis Jacquemontii

Liquidambar styraciflua

Quercus rubra

Castanea sativa

HOOFDSTUK BOMEN

Bomen

Inleiding

De standplaats

De verzorging

Het gebruik

De soortenindeling

Alfabetische volgorde assortiment:

- A Bomen voor de wat kleinere tuinen.
- B Bomen voor de grotere tuinen.
- C Vormbomen. (Dakbomen, leibomen, zuilbomen en bolbomen).
- D Groenblijvende bomen.

Bomen ruiken, voelen en zien:

Trompenburg Tuinen & Arboretum, Honingerdijk 86 (beneden), 3062 NX Rotterdam (www.trompenburg.nl).

Het Von Gimborn Arboretum, Velperengh 13, 3941 BZ Doorn (www.gimbornarboretum.nl).

Arboretum Belmonte, Generaal Foulkesweg 94, 6703 DS Wageningen (www.arboretum-belmonte.nl).

Arboretum De Dreijen, Generaal Foulkesweg 37, 6703 BL Wageningen (www.botanischetuinen.wur.nl/NL/dreijen).

Hortus Botanicus Amsterdam, Plantage Middenlaan 2 a, Amsterdam (dehortus.nl)

Arboretum Poort-Bulten, Lossersestraat 70a, De Lutte (www.arboretum-poortbulten.nl)

Botanische Tuin TU Delft, Poortlandplein 6, Delft

Hortus botanicus Leiden, Rapenburg 73, Leiden (www.hortusleiden.nl)

Botanische Tuinen Universiteit Utrecht, Budapestlaan 17, Utrecht (www.bio.uu.nl/bottuinen)

Wilt u bomen aanschaffen? Kijk dan in onze webshop, klik op de banner tuinplanten en daarna klikt u op de banner bomen. (Hier vindt u honderden soorten bomen).

De Moeraseik.

Een eik die redelijk snel groeit. Een boom met een rechte hoofdstam en een mooie horizontale takstand. De onderste takken kunnen na verloop van tijd iets doorzakken. Oude stammen krijgen ondiepe groeven. Eveneens kenmerkend zijn de vele korte twijgen die verdeeld over stam en zware gesteltakken staan. Het blad is ietwat variabel van vorm, eirond tot ovaal, 7 - 15 cm lang en soms even breed. Het is grof gelobd met 2 tot 4 paar scherp getande lobben. Het gladde blad is heldergroen en verkleurt donkerrood in de herfst.

Latijnse naam	Quercus palustris
Bloemkleur	geelgroene katjes
Bladkleur	groen
Hoogte	tot 25 meter
Bloeitijd	april en mei
Geur	licht zoet
Standplaats	zonnig/halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te droog
Gebruik	solitair, laanboom

Moeraseik

De Zomereik

Het hout van de zomereik wordt zowel buiten (scheepsbouw) als binnen (meubels) gebruikt. De takken worden ook gebruikt als geriefhout voor hekpalen, omheiningen en bonenstaken. Takkenbossen werden gebruikt voor het stoken van bakkersovens en de houtkrullen voor het roken van vis. De nog gladde schors van jonge bomen bevat veel looistof, de schors werd vermalen tot eek of run, dat in de leerlooierij gebruikt werd. De eikels werden benut als varkensvoer. Om boerderijen op de zandgronden plantte men vroeger Zomereiken als bliksemafleider. Bij de Germanen was de boom heilig, zij hielden er hun vergaderingen onder. Ook Robin Hood is er groot onder geworden.

Latijnse naam	Quercus robur
Bloemkleur	geelgroen
Bladkleur	dofgroen
Hoogte	25 meter (40)
Bloeitijd	april en mei
Geur	niet
Standplaats	zonnig halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te nat
Gebruik	solitair, laanboom

Zomereik

Quercus robur

Zomereik

BOMEN GROTE TUIN

Q

De Amerikaanse eik

Sinds 1825 wordt de Amerikaanse eik in Nederland toegepast en ook in bossen op grote schaal aangeplant. Een nadeel van de Amerikaanse eik is dat de boom een vrij brede en dichte kroon vormt en daardoor andere boomsoorten verdringt en geen ondergroei toelaat. Het hout is minder geschikt voor verwerking dan dat van de zomereik. Het harde en taaie kernhout heeft een roodbruine kleur. Het hout wordt gebruikt voor vloeren en meubels. In plaats van de dakplantaan is deze eik als dakvorm een echte aanrader. Mooie herfstkleur en de groei is rustiger dan de plantaan.

Latijnse naam	Quercus rubra
Bloemkleur	geelgroen
Bladkleur	frisgroen, prachtige herfstverkleuring
Hoogte	10 tot 25 meter
Bloeitijd	april en mei
Standplaats	zonnig, halfschaduw
Groenblijvend	bladverliezend
Grondsoort	alle grondsoorten
Vocht	niet te droog en te nat
Gebruik	solitair, vormboom, laanboom

Amerikaanse eik

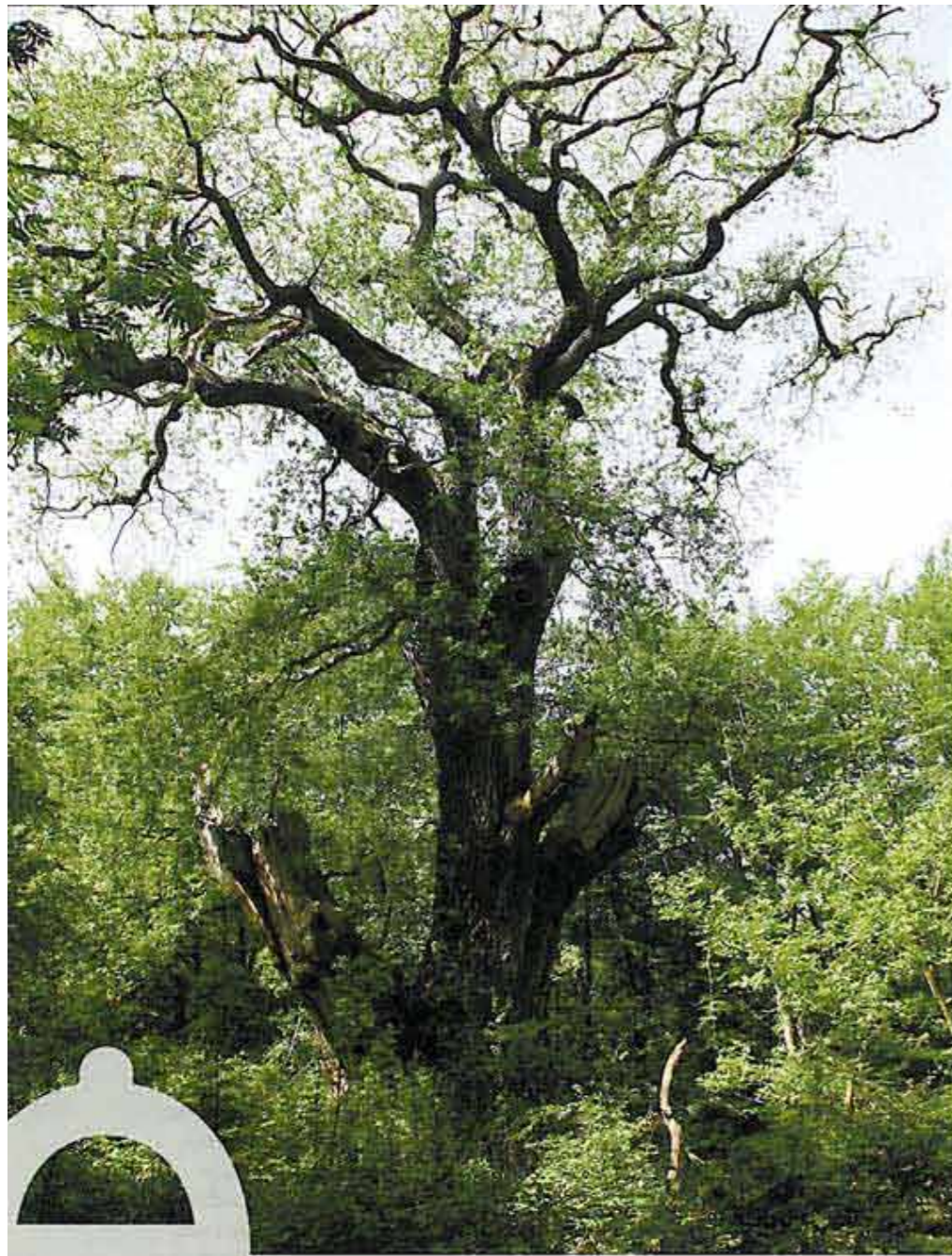

Quercus rubra

Amerikaanse eik

BOMEN GROTE TUIN

Q

De Friederikeneiche is de oudste en dikste (7,8 m stamomtrek) eik in het oerbos Hasbruch bij Oldenburg, Duitsland.

Boomsprinkhaan *Meconema thalassinum*

Aardappelgallen zijn vergroeide bladknoppen.

Lensgalletjes van *Neuroterus quercusbaccarum*.

Slakrups *Apoda limacodes*

Knoppertgallen op eikels van de galwesp *Andricus quercuscalicis*.

De zomereik is een veelzijdige boom. Als gevolg wordt hij op veel manieren en in sterk uiteenlopende situaties toegepast. Maar van oorsprong is de eik een bosboom die op ten minste drie manieren de titel 'koning van het bos' verdient. Zo zijn veel soorten dieren voor hun voedsel direct of indirect afhankelijk van deze boom. Andere dieren zijn niet strikt gebonden aan de eik, maar maken er wel dankbaar gebruik van.

Het tweede aspect is zijn hoofdrol in de opbouw van het Nederlandse bos. Het derde punt draait om de grote, erfelijke variatie binnen de soort. Daardoor is er een grote diversiteit in de uiterlijke vormen en kan de boom ook in een grote variatie aan biotopen leven. En steeds biedt hij voedsel en leefruimte aan weer andere soorten dieren en paddenstoelen.

Eik als voedselbron

Honderden soorten insecten bestaan als sapzuiger en bladeter op de eik. Alleen al meer dan veertig soorten galwespen zijn aan de eik gebonden. Verder zijn er rupsen van vele soorten nachtvlinders, maar ook bladluizen, dwergcicaden, mijten en houtetende insecten op de eik aangewezen. In totaal gaat het om meer dan vierhonderd soorten. Veel roofinsecten, mijten en spinnen leven vervolgens van de vegetarische insecten en van elkaar.

Een belangrijk deel van de insectenetende vogels in het bos bestaat eveneens indirect van de eik. De voortplanting van bijvoorbeeld koolmezen is in principe afgestemd op de voorjaarsrupsen die van de eik leven. In de herfst zijn de eikels het stapelvoedsel voor onder meer varken, eekhoorn, gaai en houtduif.

's Winters eten insectenetende vogels en zoogdieren de insecten die op de

boom en in de strooisellaag overwinteren. Dat zijn voor een groot deel insecten die op de eik zijn opgegroeid. Door de grote hoeveelheid blad zijn er veel insecten en gallen aanwezig die weer als voedsel dienen voor andere dieren. De tonnen biomassa van eik leveren dus kilo's voedzame insecten voor tientallen soorten dieren. En dan zijn er nog de vele soorten schimmels en paddenstoelen die op en om de eik leven.

Eik als bouwmeester

In de opbouw van natuurlijk Nederlands bos speelt de zomereik een hoofdrol. In de spontane bosontwikkeling komt hij vroeg en blijft hij heel lang. Omdat de kronen van eiken vrij veel licht doorlaten, levert dat veel ondergroei van bosplanten en struiken. Op hun beurt bieden die weer kansen aan veel soorten insecten en vogels. Zij leven van de gewassen in de ondergroei of gebruiken de ondergroei als nestgelegenheid.

Bosrank en klimop kunnen in de lichtdoorlatende eiken omhoog groeien en lang blijven voortbestaan als epifytische levensvorm. Zij leveren voedsel en schuilgelegenheid aan weer andere dieren. De totale biodiversiteit van de gemeenschap eikenbos is door de goed ontwikkelde interne structuur veel groter dan in schaduwrijkere bossen.

Eik als variabel element

De zomereik is erg variabel in erfelijke kenmerken en in uiterlijke verschijningsvorm. Daarnaast leeft hij bij voorkeur op voedselrijke en vochthoudende bodems. Op droge en voedselarme zandgronden komen andere erfelijke typen voor dan op voedselrijke grond.

In de zandgebieden komen sterk vertakende en vrij laag blijvende typen voor. Gaaien planten er eikels in heiden, graslanden en in de zoom van het bos. De overlevende zaailingen van de zomereik gaan via een struikachtige jeugdform over in echte boomvormen. Zij blijven lang als struikvorm aanwezig, gemengd met echte struiken en omgeven door een zoomvegetatie van kruiden en gras. De langzame boomgroei levert uiteindelijk een bos met grillige bomen.

Jonge zomereiken in de open struweelfase en in bosranden huisvesten weer heel andere dieren dan bomen midden in het bos. Er wonen dagvlinders als eikenpage en diverse soorten sprinkhanen. Glanzende houtmieren nestelen graag aan de voet van een zonnig geplaatste eik en leven van bladluizen in de kroon.

De strooisellaag van langzaam vertrend eikenblad is een ideale overwinteringsplek voor allerlei ongewervelde dieren. Ook een deel van de insecten die in of van struiken en kruiden naast de eik bestaan, overwinteren beter in dit bladstrooisel dan in de kruidenvegetatie zelf.

Opmerkelijk is dat eiken in voedselrijke bossen rechter zijn en sneller tot boom uitgroeien dan op arme zandgrond. Dat verschil is erfelijk vastgelegd. Ook herbergt een voedselrijk bos een andere bodemfauna en een andere bevolking van roofinsecten in de boomkronen.

In de aftakelingsfase van eiken komen paddenstoelen die hout afbreken en weer andere insecten tot ontwikkeling. In de holten van oude bomen kunnen vleermuizen, vogels en zoogdieren wonen. Het dode hout is nog tientallen jaren voedsel voor paddenstoelen en een leefwereld voor mossen, varens en bosplanten. Tijdens zijn lange leven kan één eik dus in meerdere biotooptypen leven

en relaties hebben met steeds andere, elkaar opvolgende soorten 'gebruikers'.

Eik in de stad

Hoe hoog de zomereik ook op de ecologische ladder staat, in de stedelijke situatie is hij relatief arm aan soorten gebruikers. Inheemse pionierbomen als wilg, zwarte els en berk brengen relatief een groter deel van hun gebruikers mee. Maar de eik is in ecologisch opzicht als duurzame boomsoort in het stedelijk groen enigszins misplaatst. In de dynamische stedelijke omgeving krijgt hij niet de kans om oud te worden en mankeert het typische bosbiotoop met bosbodem, strooisellaag, bosmicroklimaat en rust die bosdieren nodig hebben. Als bewoner van open struweel en bosrand mist de jonge eik in stedelijk groen zijn kroon vanaf het maaiveld, de aangrenzende zoomvegetatie en de uitgegroeide struiken op insectenloopafstand. In grotere parken met een gevarieerde begroeiing en een uitgegroeide kruidlaag, levert de zomereik een eigen bijdrage aan de soortenrijkdom.

De overige eiksoorten

De ecologische waarde van alle andere soorten eik is in Nederland beperkt. Deze uitheemse soorten zijn zonder hun gebruikers ingevoerd en zeer weinig Nederlandse dieren bestaan op of van een uitheemse eikensoort. Hoe fraai ook, ze zijn nauwelijks van ecologische betekenis. In een opstand van Amerikaanse eik is de dichtheid van dieren erg laag. Ook het bodemleven is er arm door de extra langzame vertering van het dorre blad. Hun ecologische waarde is dus feitelijk negatief door de relatieve armoede in de ruimten die zij innemen. ■

De zomereik wordt wel de koning van het Nederlandse bos genoemd. Dat is niet zo vreemd: hij kent de meeste ecologische relaties, is veelvormig, groeit in diverse biotopen en bereikt een enorm volume. In de stad verdient de ecologische betekenis van de zomereik wel enige nuancering. De wintereik is veel zeldzamer en beperkt zich tot de echte bossen. Daar speelt hij vrijwel dezelfde rol als de zomereik.

Tekst Dik Vonk / Beeld Ton Stolk en Dik Vonk

Zomereik ecologische drager van levensgemeenschappen

SAVOOIEKOOL

Vegetarisch

Aziatische salade met Savoieekool

makkelijk . bijgerecht . 4 personen .
bereidingstijd ca. 20 min.

Het seizoen van savoieekool loopt van januari tot april, maar ook daar buiten is het goed verkrijgbaar.

De kool is met zijn lichtzoete smaak en gekrulde bladeren in dit gerecht een mooi contrast met de kleurrijke rode kool.

150 gram rode kool en savoieekool (fijngesneden)

1 rode paprika (in dunne reepjes)

1 gele paprika (in dunne reepjes)

2 cm gemberwortel (geschild en fijngehakt).

250 ml sushiazijn*

2 el palmsuiker**

2 el sesamolie

2 el verse koriander (fijngesneden)

1 el sesamzaadjes (geroosterd)

1 Doe de kool, de paprikareepjes en de gember in een kom en meng alles goed door elkaar.

2 Roer in een kleine kom de sushiazijn, de palmsuiker en de sesamolie door elkaar. Blijf roeren tot de palmsuiker helemaal is opgelost. Giet de dressing beetje bij beetje over het koolmengsel en schud de kom licht, zodat de dressing goed verdeeld is.

3 Strooi voor het opdienen de koriander en de sesamzaadjes over de salade.

* Sushiazijn vind je bij de toko of in het Aziatische schap van de supermarkt. Het wordt ook wel sushi seasoning genoemd.

** Palmsuiker wordt gewonnen uit palmbomen en smaakt wat minder zoet dan kristalsuiker.

Palmsuiker is verkrijgbaar in de grotere supermarkt, de toko en de natuurvoedingswinkel. In dit recept kun je de palmsuiker ook vervangen door rietsuiker.

SAVOOIEKOOL

Het seizoen van savoieekool loopt van januari tot april, maar ook daar buiten is het goed verkrijgbaar. De kool is met zijn lichtzoete smaak en gekrulde bladeren in dit gerecht een mooi contrast met de kleurrijke rode kool.

Zelf kweken

Winterkoning geeft prachtige donkergroene savoieekolen waar als het ware een grijze dauw- of rijplaag op ligt. Dit ras is uitermate geschikt voor de late teelt en zeer winterhard. U kunt de hele winter door naar behoefte vers oogsten. De smaak is uitstekend. Zaaien: eind mei in de vollegrond. Zaa niet te dicht op elkaar. Na 6 weken kan er worden uitgeplant. Zet ze op een onderlinge afstand van 60 x 60 cm. Zorg dat de grond altijd voldoende vochtig blijft. In droge perioden dus voldoende water geven. Bestrijd bladluizen wanneer deze een plaag dreigen te worden, savoieekool is er nogal gevoelig voor. Oogst: van november tot eind van de winter. Tip: om knolvoet bij koolsoorten te voorkomen, is het belangrijk dat u niet te vaak op dezelfde plaats kool teelt. Geschikt voor invriezen. Savoieekool of savoieekool (*Brassica oleracea* convar. capitata var. sabauda) wordt zowel voor de verse markt als voor de industrie geteeld. Het is één van de oudste koolsoorten en komt oorspronkelijk uit het Middellandse-Zeegebied. Bij savoieekool kan onderscheid gemaakt worden in groene savoieekool en gele savoieekool. In Nederland vindt tegenwoordig voornamelijk de teelt van groene savoieekool plaats, die van gele savoieekool is praktisch verdwenen. De teelt vindt vanouds voornamelijk plaats in Noord-Holland, omdat daar geen aantasting door knolvoet optreedt. Dit is ook terug te vinden in de rasnamen van de gele savoieekool, zoals in Langendijker Bewaargele en Langendijker Vroege Gele en Langendijker Herfstgele. Ook vindt er nog teelt plaats in Limburg en Noord-Brabant, maar daar moet een ruime vruchtwisseling toegepast worden.

HOOFDSTUK

Kastelen, kerken, molens en buitenverblijven

Geschiedenis

De ommuurde kasteeltuin is op een kaart uit 1832 te vinden, maar is vermoedelijk ouder. De tuin werd vroeger gebruikt voor het telen van groenten, fruit en snijbloemen. Tegen de noordelijke muur was een druivenkas gebouwd.

Na de Tweede Wereldoorlog is de tuin langzamerhand in verval geraakt.

Begin jaren '90 zijn plannen ontwikkeld om de tuin te herstellen. De beplanting is gerealiseerd in 1994 en 1995.

De tuin is officieel geopend op 9 september 1995 door Ir. J. C. Boxem, Gedeputeerde Natuur, Bos en Landschap van de provincie Gelderland.

In 1995 is aan Hemmen voor deze kasteeltuin het predikaat "Kern met Pit" toegekend door de toenmalige Koninklijke Nederlandse Heide­maatschappij.

De TUIN

De tuin is ruim 52 meter lang en ca. 25-35 meter breed. De hoofdopzet van de tuin is classicistisch van karakter, waarbij de verhouding 2:1 een belangrijke rol speelt. Binnen het rechthoekige hoofdpad komen twee vierkanten voor die weer verdeeld zijn in tweemaal vier hoofdvakken, het zgn. vierdubbel­ vierkant.

De middelste vier hoofdvakken zijn verbonden met een Taxushaag. Buxushagen omsluiten vakken met vaste planten en de taxushaag omsluit de centraal gelegen rozentuin met in het centrum de koepel. Verder treft u er heesters, kruiden, waterplanten, groenten en enkele leibomen aan.

Openingstijden:

Dagelijks geopend van 1 mei t/m 31 oktober van 8 uur tot 19 uur De toegang is vrij!

De kasteeltuin is gelegen tegenover Veldstraat 81 te Hemmen (bij Zetten) in de Betuwe, 6 km ten zuiden van Wageningen.

De tuin ligt in het park van de 'Heerlijkheid Hemmen'.

KASTEELTUIN NEERIJNEN

De Kasteeltuin (bij Kasteel Neerijnen)
De kasteeltuin is door de vrijwilligers van de stichting Kasteeltuin Neerijnen in 10 jaar tijd hersteld. Bij de inrichting is rekening gehouden met de oorspronkelijke opzet van de tuin. In de tuin zijn verschillende tuinen, te weten een kruidentuin, groentetuin, bloementuin en een rozentuin met vele oude en nieuwe soorten rozen. In de border aan de buitenzijde bloeien abrikozen en vijgen. De klimrozen in de bogen langs het pad bloeien in juni volop. Pronkstuk is de ruim 100 jaar oude Victoriaanse kas. Onder de appelbomen bij de gerestaureerde schuren wordt koffie en thee geschonken. De kasteeltuin heeft in 2005 de "Mooi Gelderland Prijs" gewonnen.

Het dorp Neerijnen is aangewezen als beschermd dorpsgezicht en heeft fraaie wandelmogelijkheden over de Waalbandijk en door het parkbos van het Gelders Landschap met daarin kasteel Waardenburg en kasteel Neerijnen. In de achterstraat zijn geen parkeerplaatsen. Om auto- en parkeeroverlast te voorkomen kunt u parkeren op de parkeerplaats van het Stroomhuis en de parkeerplaats bij het gemeentehuis (kasteel Neerijnen).

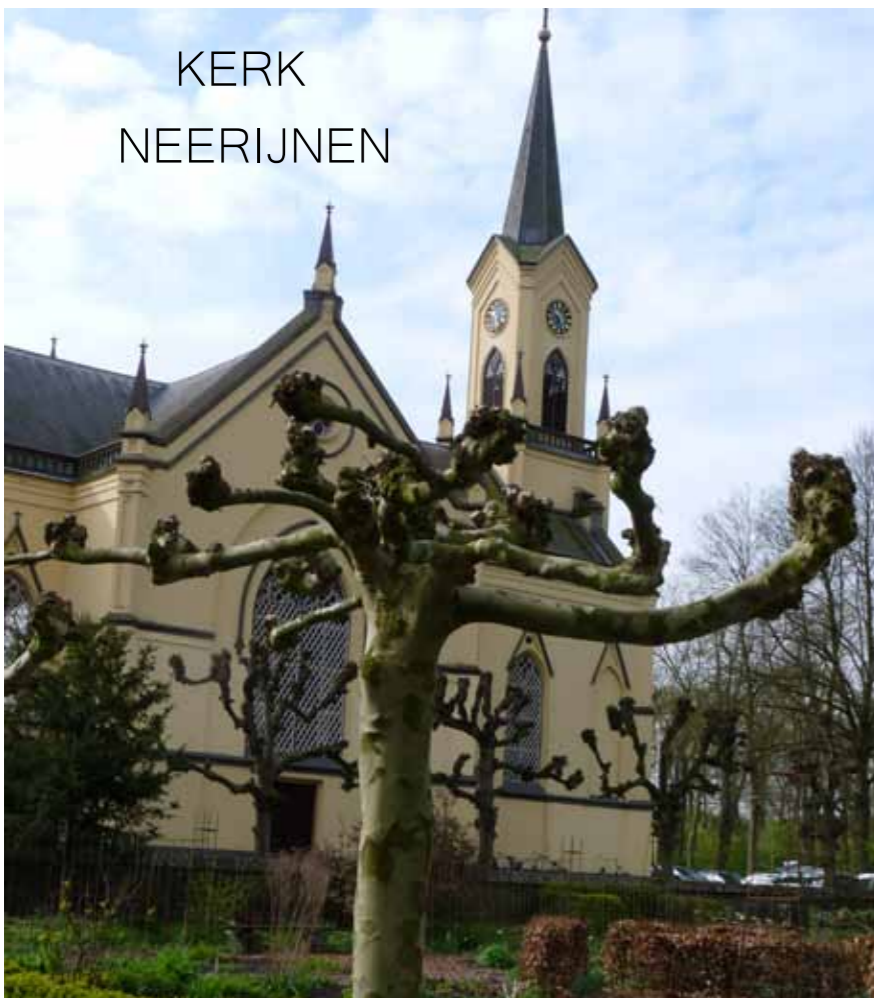
Van Pallandweg 16. Neerijnen

In 1865 is de Protestantse (vm NH) kerk gebouwd. Er werd een okergele steensoort gebruikt. Bij de restauratie van rond 1975 werd de kerk wit geverfd. Tijdens de laatste restauratie is de okergele leuc weer teruggebracht. (52-04)

Gepleisterde, neogotische kruiskerk met slanke, uit twee geledingen bestaande toren, in 1865 gebouwd door de Zaltbommelse stadsarchitect A.M.A. Gulden. Inwendig gestucadoorde kruisribgewelven, rustende op rijk geprofileerde wandschalken. De meeste vensters zijn voorzien van wimbergen. Tot de inventaris behoort een in 1868 naar het voorbeeld van de kansel in Waardenburg gemaakte preekstoel in Lodewijk XV-vormen. Orgel met hoofdwerk en positief, in 1868 gemaakt door K.M. van Puffelen, in 1982 gerestaureerd door de fa Pels en van Leeuwen. Mechanisch torenuurwerk.

KERK NEERIJNEN

24 en 25 augustus 2013

Het grootste natuurevenement van Nederland!

Oostvaardersplassen - Lelystad

Plaatselijke excursies - Korting op allerlei producten - Activiteiten voor de jeugd
Alle grote merken aanwezig - Ondersteuning goede doelen
Gratis lezingen van professionals - En nog vele andere activiteiten

~ Toegangskarten €10,00 p.p. - Kinderen tot 12 jaar gratis toegang ~

www.dutchbirdfair.nl

Roggebotstaete

Roggebotstaete: uniek landgoed in Flevoland

Roggebotstaete is een ecologisch landgoed aan het Vossemeer tussen Kampen en Dronten. Het terrein is ongeveer 52 hectare groot en vrij toegankelijk. Je kunt ernaartoe gaan om lekker te wandelen, te picknicken of te luieren in het gras. Roggebotstaete heeft een rijke natuur en is onderdeel van de oudste cultuurbossen van Flevoland.

Het landgoed sluit aan op het Roggebotzand en geeft direct toegang tot meer dan 2500 hectare bijzonder bos en natuurgebied. In de jaren vijftig van de vorige eeuw werd de grond van Roggebotstaete drooggelegd. Door vernieuwend te denken én te doen, creëerden de pioniers van de Flevopolder er nieuwe ruimte. En daarmee maakten ze een nieuwe toekomst mogelijk.

Adresgegevens Roggebotstaete
Vossemeerdijk 6 8251 PN Dronten

bron en meer info: www.roggebotstaete.nl

Nieuwe ruimte

Nieuwe ruimte bieden aan mensen en ideeën. Dat is de missie van Roggebotstaete. De ruimte op het landgoed verbreedt je blikveld letterlijk en figuurlijk. Waardoor je op vernieuwende gedachten kunt komen. Bovendien ben je er midden in de gewoonte van de natuur. Dat maakt het gemakkelijker om te voelen wie je werkelijk bent en wat belangrijk voor je is.

Onze missie komt voort uit onze visie dat een duurzame samenleving mogelijk is wanneer goede ideeën de ruimte krijgen. De wereld is wezenlijker dan ooit toe aan verandering. Mensen zoeken oprecht contact en willen een maatschappij, die is gericht op het leveren van meerwaarde. Waarin bijvoorbeeld de zorg gericht is op de kracht van mensen in plaats van hun zwakte, en waarin de economische groei een bijdrage levert aan de aarde en er niet ten koste van gaat. Op Roggebotstaete laten we zien dat duurzaamheid, persoonlijke ontwikkeling, economische groei en zorg hand in hand samen gaan.

Het landgoed

Roggebotstaete is robuust en eindeloos. En dat voel je meteen als je er bent. Het landgoed is jong: met een weidse horizon, steeds wisselende lichten, mooie waterpartijen, verrassende doorkijkjes en een rijke flora en fauna. Meer dan 52 hectare ruimte voor natuur én voor bezoekers.

In samenwerking met diverse partijen geven we de natuur nog meer ruimte en maken we het terrein nog publieksvriendelijker. We leggen bijvoorbeeld wandelpaden aan over het landgoed en laten deze onderhouden door onze eigen schaapskudde. Deze wandelpaden geven je als bezoeker het gevoel dat je onderdeel bent van het gebied en passen daardoor binnen onze visie om een open, vrij toegankelijke plek te zijn waar mensen nieuwe ruimte kunnen ervaren.

Ontstaansgeschiedenis

Roggebotstaete lag zo'n zestig jaar geleden nog op de bodem van de Zuiderzee. Mensenhanden legden het bloot. De eerste bestemming was die van kwekerij. De Rijksdienst van de IJsselmeerpolders gebruikte het land om bomen op te kweken. Alle bomen in de openbare ruimte van Flevoland – en dat zijn er meer dan een miljoen – komen van Roggebotstaete. Diverse rijen bomen, onder andere kastanjes en beuken, én de grote oude lindenboom in het midden van het landgoed herinneren aan de vorige bestemming.

Nadat de Rijksboomkwekerij haar activiteiten staakte, nam de natuur het landgoed stukje bij beetje over. Inmiddels geholpen door mensenhanden om zoveel mogelijk planten en dieren de ruimte te geven, is een groot deel van het landgoed onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Het landgoed is eigendom van de Stichting Roggebotstaete, met als doel het duurzaam te ontwikkelen en exploiteren. Daarbij staat de natuur op één, maar willen we ook zoveel mogelijk mensen en organisaties kennis laten maken met de rust, ruimte en mogelijkheden die het landgoed biedt. Landgoed Roggebotstaete: een uniek stukje Flevoland.

HET VELUWEMEER

Veluwemeer

Het Veluwemeer is een randmeer dat ontstaan is in 1956 bij de inpoldering van Oost-Flevoland. In het noorden grenst het aan Elburg, in het zuiden aan Harderwijk. Samen met het Drontermeer, Wolderwijd en Nuldernauw maakt het deel uit van de Veluwerandmeren. Deze meren zorgen er samen voor dat het waterpeil van het ingepolderde land niet zakt en het land niet verdroogt.

Het meer wordt onder andere gevoed door de Hierdense Beek.

Het Veluwemeer vervult een belangrijke toeristische functie, hoofdzakelijk water- en strandrecreatie. Er bevindt zich een groot aantal campings en jachthavens aan het meer. Verder is het belangrijk voor de waterhuishouding en de scheepvaart. Het heeft een wateroppervlakte van 3250 hectare.

Locaties rond het Veluwemeer zijn: Walibi World, Dolfinarium Harderwijk, Harderwijk, Elburg, Batavia Stad Outlet Shopping (Lelystad), De Batavia Werf (Lelystad), Aviodrome (Lelystad), Natuurpark Oostvaardersplassen (Lelystad), en diverse golfbanen.

Veluwemeerkust

Aan de noordoostkant van Harderwijk vind je tussen Hierden en Hulshorst natuurgebied Veluwemeerkust. De Veluwemeerkust is een gevarieerd gebied. Hier, rond de monding van de Hierdense beek, liggen bloemrijke vochtige weidegronden en bos.

Water, ruisende rietpluimen, vochtige weidegronden met heel veel mooie bloemen en bos, dat vind je in de Veluwemeerkust. Het gebied is niet voor niets ook het startpunt van een lange wandeling door de hele provincie!

Groei

Natuurgebied Veluwemeerkust ligt in de Hierdense Poort en vormt een van de verbindingen tussen de Veluwe en aangrenzende natuurgebieden. Veluwemeerkust is de afgelopen jaren flink groter geworden en groeit uit tot een robuust groen netwerk. Edelherten kunnen in de toekomst via een ecduct over de A28 en het spoor richting het voedselrijke Veluwemeerkust trekken. Net als vroeger, toen er nog geen barrières waren.

Schoon kwelwater

Veluwemeerkust biedt een belangrijke overgang van de dichte bossen op de Veluwe, naar de openheid van het Veluwemeer. Dit bos- en weidegebied aan de rand van de vroegere Zuiderzee is erg vochtig door constante aanvoer van schoon kwelwater. Ook de Hierdense beek zorgt voor watertoevoer. Natuurmonumenten werkt hard aan het onderhouden en versterken van dit waterrijke natuurgebied.

Botanische pareltjes

Nadat het Leeuweriks- en Kievitsweiland zijn geplagd zijn botanische pareltjes ontstaan met riet- en vleeskleurige orchis, kleine en ronde zonnedauw. Hier zijn ook poelen aangelegd waar kleine watersalamander, kikker en pad leven. In het voorjaar zien de graslanden roze van echte koekoeksbloem. Het boscomplex Bloemkampen is een van de mooiste en grootste essenhakhoutbossen in Nederland. De rietvelden in het Veluwemeer zijn belangrijk voor de meervleermuis en de roerdomp.

Het Drutensebosje

Drutens Bosje

Het Drutens Bosje ligt op de grens van Druten en Afferden. Enkele jaren geleden is een verwilderd bos omgetoverd tot een gebied van 13 ha waar rust en recreatie samen gaan.

Een spannend speelbos met toestellen, boomstambruggetjes, een kabelbaan, een groot klim- en klautertoestel waar de kinderen kunnen klimmen en klauteren. Een grasveld om heerlijk te picknicken of een balletje te trappen.

Ook zijn er struinpaden, trimtoestellen, een Cooper pad (tijdsduurloop-route), wandel- en fietspaden. Bij een goede winter kan er geschaatst worden op een natuurijsbaan.

Maar het is ook een gebied met natuur, rust en restanten van een bedrijvig leven. Heerlijk om te wandelen en te genieten. Takkenrillen en stobbenwallen zijn aangelegd voor meer broedgelegenheid, er zijn kruidenrijke graslanden (in ontwikkeling).

Geschiedenis

In 2009 heeft de Gemeente Duten vooral de recreatieve kant van het Drutens Bosje weer opgeknapt. Daarbij is de gemeente ondersteund door de ontvangst van subsidie uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling onder de slogan “Europa investeert in zijn platteland”.

Bij de herinrichting is er voor gekozen om op de paden een halfverharding aan te brengen. Een belangrijk voordeel van een halfverharding; wortelopdruk van de bomen geeft geen problemen. En dat is natuurlijk erg handig in een bos!

Het pad is gemaakt van een natuurlijk product (Stabilizer), waarbij de steentjes bij elkaar worden ‘geleefd’ door algen. Daardoor is het steviger als los zand, maar minder hard als asfalt. Maar, het vraagt natuurlijk wel een bepaald beheer: bij het gebruik van zout in de winter of onkruidbestrijdingsmiddelen in de zomer gaat het bindmiddel (de alg) dood en ben je de hechting kwijt.

Maar de paden kijken heel mooi en natuurlijk en zijn relatief gemakkelijk te repareren. Door het verharden van de paden is het Drutens Bosje duidelijk een stuk bereikbaarder geworden voor iedereen.

Stoomtram Maas en Waal

Vanaf 1902 heeft door dit gebied het spoor van de “Stoomtram Maas en Waal” van Nijmegen naar Wamel gelopen. Op de plek waar voeger het spoor heeft gelegen van de ligt nu een klein stukje spoor met een paar kipkarretjes. In 1902 werd het baanvak Nijmegen-Druten en Druten-Wamel geopend. De lijn was ongeveer 32 km lang. Het traject van het spoor liep vanaf de huidige ingang aan de Koningstraat via de plek van het stukje spoor langs de inrit van de woning aan de Van Heemstraweg tegenover het schoolgebouw van het Pax Christi College, het dorp in. Het spoor liep dus over het voormalige fabrieksterrein van Dericks & Geldens en werd dan ook, naast personen en goederenvervoer, gebruikt voor het vervoer van de klei uit de tichelgaten in het huidige Drutens Bosje. De klei werd in vergelijkbare kipkarretjes, als nu in het Drutens Bosje staan, naar de steenfabriek gebracht en gebruikt voor het bakken van stenen en dakpannen.

Tichelgaten

Een tichel is een baksteen maar het woord is oorspronkelijk afgeleid van het latijnse woord tegula (dakpan). Tichelen betekent ook bakken. De klei uit het Drutens Bosje en met name uit de visvijver is onder andere gebruikt voor bakstenen voor de R.K. kerk in Druten. Ook is de klei gebruikt voor het bakken van stenen voor het Centraal Station en het Rijksmuseum in Amsterdam.

De tichelgaten die na de kleiwinning achterbleven langzamerhand zijn deels dicht gegroeid. Na de kleiwinning werd in dit gebied, naast enkele stukken al aanwezig bos, nieuw bos aangeplant met vooral populieren voor de klompenindustrie en elzen. Het elzenhout en de takken van de populieren werden gebruikt als stookhout voor de steenovens. Sommige delen werden open gelaten en als weide ingericht.

BLUITEN - DINGENTJES VOOR KINDEREN

Vleermuiskoekjes

2 bakplaten
200 gram bloem
100 gram witte basterdsuiker
1 theelepel kaneel of koekkruiden
Mespunt zout
150 gram boter of margarine

Vermeng de bloem met de suiker, kaneel en het zout. Snijd hierin de boter met twee messen tot erwtgrootte en kneed er met koele hand een soepel deeg van, dat niet aan de kom plakt. Zet het deeg 30 minuten afgedekt weg op een koele plaats. Verwarm de oven voor op 160°C. Rol het deeg uit op een met bloem bestoven werkvlak tot een lap van een halve centimeter dik en steek er vleermuisvormpjes uit.

Leg de koekjes met tussenruimte op een met bakpapier beklede bakplaat en bak de koekjes in ongeveer 20 minuten lichtbruin en gaar. Neem ze van de bakplaat en laat ze op een taartrooster afkoelen.

Lekker buiten op eten in de schemering!

VLEERMUIZEN TIJD, KIJK VLAK VOOR HET ECHT DONKER WORDT EVEN OMHOOG

Vleermuisneus

Een ervaringsgericht zintuigspel voor kinderen van 6-12 jaar (zeker ook leuk voor 'neusgierige' volwassenen).
Doel: spelenderwijs leren over het reukvermogen van vleermuizen (het is bovendien een goede training van het reukvermogen, en een 'eye-opener' te ervaren hoe slecht dit vermogen bij ons is ontwikkeld).
Benodigdheden: 6 blinddoeken, 6 fotopotje (of andere kleine potjes), watten, 6 geuren (bijv. herkenbare etherische oliën van bijvoorbeeld citroen, kaneel, vanille, munt, appel, roos), lege (eier)doos.

Aantal deelnemers: 6

Opzet: Druppel wat olie of een bolletje watten en stop dit in de verschillende fotopotjes (werk secuur opdat de geuren niet vermengen). Etiketteer de potjes met de namen van de deelnemers. Geef de kinderen hun eigen potje en laat de zich de geur 'eigen maken'.

Blinddoek de deelnemers en laat ze wat blind bewegen door de ruimte en vraag ze vervolgens hun eigen potje met hun neus uit de doos te pikken. Als ze uiteindelijk hun keuze hebben gemaakt vertellen ze iets over hoe ze die keuze hebben gemaakt (wat zo karakteristiek was aan de geur van hun eigen potje). Laat ze de blinddoek afnemen en kijken of ze hun eigen potje gevonden hebben.

Vertel iets over vleermuismoeders die, nadat ze terugkeren van hun jacht, hun jong in het verblijf zoeken aan de hand van hun geur. In Amerika zijn grotten met vele honderdduizenden vleermuizen waarin moeders hun jongen terugvinden aan de hand van de geur.

Voor meer informatie over vleermuizen en spelletjes: www.zoogdiervereniging.nl/educatie

HELP!

we hebben een TUIN.....!!!!

Onze tuinbonnen

De oplossing voor al uw tuinproblemen.

TUINBONNEN

TUINBONNEN

TUINBONNEN

HOVENIERSBON

De bestrating is groener dan het gras van de burenen!

Het gazon zit vol met mos, hoe pakken we dit aan.

Onze dochter is druk en dat kun je aan haar tuin te zien.

Voor mensen die wat hulp kunnen gebruiken in de tuin.

SNOEIBON

Kent u iemand wiens tuin lijkt op een Veluws bos?

Wilt u iemand helpen met een snoei probleem?

Is er bij bekende de vraag, Hoe moet er gesnoeid worden of wat moet wanneer gesnoeid?

Uw partner vindt In de tuin werken heerlijk en is bent best handig, alleen de uitvoering is twijfelachtig!

Door de beplanting de tuin niet meer zien!

Wilt u met familie, vrienden of kennissen een cursus snoeien in uw eigen tuin beleven?

We hebben wel de ideeën, maar kan het wel?

Mijn man wil de tuin vol met asfalt. Een onderhoudsvriendelijke tuin kan toch ook op een groenere manier?

TUINPROBLEMEN!

Onze specialisten staan voor u klaar!

Voor meer informatie, bezoek onze webshop

tuinbonnen

BTW TARIEF GEEN **21%** BTW, MAAR **6%** BTW!!!

VANAF 1 MAART 2013 IS HET BTW TARIEF VOOR TUINAANLEG EN TUINONDERHOUD VERLAAGD.
HET VERLAAGDE TARIEF LOOPT TOT 1 MAART 2014.

HEEFT U PLANNEN, REAGEER DUS TIJDIG!!!

WANDER VAN LAAR
WWW.WEBSHOPTUINMATERIAAL.NL

DE GROEN HEREN TUINARCHITECTUUR
WWW.DEGROENEHERENTUINARCHITECTUUR.NL

BUITENGEUK

INFO@DEGROENEHERENTUINARCHITECTUUR.NL
06 25083440

WWW.WEBSHOPTUINMATERIAAL.NL